FUMO
Omgevingsdienst Fryslân

Postadres
Postbus 3347
8901 DH Leeuwarden

Bezoekadres
J.W. de Visserwei 10
9001 ZE Grou

(0566) 750 300
www.fumo.nl
info@fumo.nl

PER E-MAIL

- de colleges van Burgemeester en Wethouders van alle Friese gemeenten
- Gedeputeerde Staten van Fryslân
- het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân

Grou, 20 december 2021

Kenmerk : 20211201MR
Afdeling : Bedrijfsvoering
Behandeld door : Mariëlle Rodenburg /
Uw kenmerk :

Betreft : Kadernota en gemeenschappelijke regeling FUMO

Geachte leden,

Met deze brief informeren wij u over de status van de Kadernota 2023-2027 en de wijziging van de gemeenschappelijke regeling van de FUMO.

Kadernota
Het algemeen bestuur van de FUMO heeft in haar vergadering van 28 oktober 2021 de Kadernota 2023 – 2027 'ter kennisgeving' vastgesteld. Hierbij bieden wij u deze ter informatie aan. Wij vragen u deze kadernota ter beschikking te stellen aan uw Raad/Provinciale Staten/algemeen bestuur.

De nota bevat de kaders voor het opstellen van de ontwerpbegroting 2023. Daarnaast wordt een aantal ontwikkelingen toegelicht die de komende jaren door zullen werken naar de FUMO en haar deelnemers, met daarbij een financiële doorkijk.

De belangrijkste verandering is de Omgevingswet die met ingang van 1 juli 2022 in werking zal treden. In de kadernota lichten wij toe dat er nog steeds onzekerheden bestaan rond deze nieuwe regelgeving. Bovendien zullen de deelnemers op basis daarvan een aantal (beleidsmatige) keuzes moeten maken. Bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2023 zullen wij net als afgelopen jaar de gevolgen van de Omgevingswet nog niet meenemen. Zodra de officiële[1] datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet bekend is, zal - indien nodig - een wijziging van de begroting worden opgesteld en in ontwerp aan u voor zienswijze worden aangeboden.

De ontwerpbegroting voor het jaar 2023 wordt in februari 2022 aan de raden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van het Wetterskip Fryslân toegezonden. U heeft dan de gelegenheid om daarover uw zienswijzen te geven. Wij zijn graag bereid om aan gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân een toelichting te geven op de ontwerpbegroting

[1] Voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet is een inwerkingtredingsbesluit (KB) nodig. Het ontwerp van het inwerkingtredings-KB zal bij zowel de Eerste als de Tweede Kamer worden voorgehangen. Als beide Kamers met de voorgestelde datum hebben ingestemd zal het KB worden vastgesteld en in het Staatsblad worden gepubliceerd. Uitgaande van de inwerkingtredingsdatum van 1 juli 2022 zal de publicatie in het Staatsblad uiterlijk 1 april 2022 moeten plaatsvinden.*(voortgangsbrief Omgevingswet oktober 2021, d.d. 1 november 2021, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties).*

2023. Voor het maken van een afspraak voor het geven van een toelichting kunt u contact opnemen met het directiesecretariaat van de FUMO via directiesecretariaat@fumo.nl of 0566 – 750 489.

Wijziging gemeenschappelijke regeling FUMO
Het algemeen bestuur van de FUMO heeft op 10 december 2020 ingestemd met het aan de deelnemers voorleggen van het voorstel tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling FUMO. Actualisering van de gemeenschappelijke regeling (GR) was noodzakelijk in verband met:

- De aanpassing van de financieringsystematiek van de FUMO. Het aanpassen van de financieringsystematiek werd als noodzakelijk gezien om eerlijk en transparant te verrekenen met de deelnemers en om als FUMO de onafhankelijke en betrouwbare kennispartner te zijn die de deelnemer centraal stelt. Dit was de belangrijkste reden om de GR FUMO op dit moment aan te passen.
- De Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) die in werking is getreden per 1 januari 2020 (ambtenaren vallen onder het burgerlijk recht en in de huidige GR staat nog dat ambtenaren vallen onder het ambtenarenrecht).
- Het toekomstige stelsel Omgevingsrecht (1 juli 2022).

Gelijktijdig met deze aanpassing zijn enkele redactionele aanpassingen (bijv. andere benaming van deelnemers gezien fusies van gemeenten) voorgesteld waarbij is aangesloten op de actualiteit en bepaalde artikelen zijn verduidelijkt.

Begin juni 2021 hebben uiteindelijk alle bevoegde gezagen, na toestemming te hebben gekregen van hun Raad/Provinciale Staten/algemeen Bestuur Wetterskip Fryslân, ingestemd met de voorgestelde wijziging van de gemeenschappelijke regeling van de FUMO. Om de wijziging van de regeling in werking te laten treden is bekendmaking vereist. Op grond van artikel 75, lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen hebben wij Gedeputeerde Staten verzocht de wijziging van de regeling bekend te maken. Met deze brief delen wij u mede dat op 4 oktober jl. de gewijzigde gemeenschappelijke regeling van de FUMO (Gemeenschappelijke regeling Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing - 2022 (overheid.nl)) is bekend gemaakt, waarna deze op 5 oktober jl. in werking is getreden. Bijgaand treft u de gewijzigde gemeenschappelijke regeling aan.

Met vriendelijke groet,

A.H. Postma,
Voorzitter

P. Hofstra,
Secretaris/directeur

Bijlage(n)
1. Kadernota 2023-2027
2. Gewijzigde gemeenschappelijke regeling FUMO 2022

FUMO
Omgevingsdienst Fryslân

Gemeenschappelijke regeling Fryske Utfieringstjinst Miljeu en Omjouwing – 2022

FUMO
Omgevingsdienst Fryslân

Colofon

Titel:	Gemeenschappelijke regeling FUMO - 2022
Datum publicatie:	4 oktober 2021
Datum inwerkingtreding:	5 oktober 2021
Status:	DEFINITIEF

FUMO
Omgevingsdienst Fryslân

Inhoud

Hoofdstuk 1	**Algemene bepalingen**	**5**
Artikel 1	Begripsbepalingen	5
Artikel 2	Openbaar lichaam	6
Artikel 3	Te behartigen belangen	6
Artikel 4	Taken	6
Hoofdstuk 2	**Inrichting en samenstelling van het bestuur**	**7**
Artikel 5	Het bestuur	7
Artikel 6	Samenstelling algemeen bestuur	7
Artikel 7	Incompatibiliteiten algemeen bestuur	7
Artikel 8	Werkwijze algemeen bestuur	7
Artikel 9	Besluitvorming algemeen bestuur	8
Artikel 10	Samenstelling dagelijks bestuur	8
Artikel 11	Werkwijze en besluitvorming dagelijks bestuur	9
Artikel 12	De voorzitter	9
Artikel 13	Adviescommissies	9
Artikel 14	Bestuurscommissies	9
Artikel 15	De secretaris/directeur	10
Artikel 16	Directiestatuut	10
Artikel 17	Personeel	10
Hoofdstuk 3	**Taken en bevoegdheden van het bestuur**	**10**
Artikel 18	Bevoegdheden	10
Artikel 19	Taken en bevoegdheden algemeen bestuur	10
Artikel 20	Taken en bevoegdheden dagelijks bestuur	11
Artikel 21	Dienstverleningsovereenkomst	11
Artikel 22	Taken en bevoegdheden van de voorzitter	12
Hoofdstuk 4	**Inlichtingen en verantwoording**	**12**
Artikel 23	Informatievoorziening door het algemeen en dagelijks bestuur	12
Artikel 24	Inlichtingen en verantwoording door leden van het algemeen bestuur	12
Artikel 25	Informatie en verantwoording binnen het bestuur van de FUMO	13
Artikel 26	Bericht en raad	13
Hoofdstuk 5	**Financiën en beheer**	**13**
Artikel 27	Financiële en beleidsmatige kaders	13
Artikel 28	Begroting	13
Artikel 29	Jaarstukken	14
Artikel 30	Kostenverdeling en bijdrage	14
Artikel 31	De administratie en de controle	15
Artikel 32	Tegemoetkoming in de kosten en vergoeding van werkzaamheden	15
Artikel 33	Toetreding	16

Artikel 34 Uittreding 16
Artikel 35 Wijziging 16
Artikel 36 Opheffing 17
Hoofdstuk 7 Archiefbescheiden 17
Artikel 37 Archief 17
Hoofdstuk 8 Geschillenregeling 17
Artikel 38 Geschillenregeling 17
Hoofdstuk 9 Slotbepalingen 17
Artikel 39 Citeertitel, bekendmaking en inwerkingtreding 17

FUMO
Omgevingsdienst Fryslân

Gemeenschappelijke regeling
Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing - 2022

Gedeputeerde staten van Fryslân, de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Achtkarspelen, Ameland, Dantumadiel, De Fryske Marren, Harlingen, Heerenveen, Leeuwarden, Noardeast Fryslân, Ooststellingwerf, Opsterland, Schiermonnikoog, Smallingerland, Súdwest-Fryslân, Terschelling, Tytsjerksteradiel, Vlieland, Waadhoeke, Weststellingwerf en het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân, ieder voor zover zij bevoegd zijn;

overwegende dat:
- het Rijk, het Interprovinciaal Overleg en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten onderling afspraken hebben gemaakt over de vorming van regionale uitvoeringsdiensten, het takenpakket dat deze diensten in ieder geval moeten gaan uitvoeren en de kwaliteitsnormering van vergunningverlening en handhaving;
- de deelnemers op 30 juni 2011 een overeenkomst hebben ondertekend, waarin de intentie is uitgesproken om te komen tot de oprichting van een regionale uitvoeringsdienst;
- Ter uitvoering van die intentie de omgevingsdienst FUMO vergunningverlenende, toezichthoudende en handhavingstaken gaat uitvoeren op het gebied van de fysieke leefomgeving;;
- De regeling thans wordt aangepast onder meer op gewijzigde regelgeving zoals de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

gelet op:
- de artikelen 8, lid 1, 73 en 74 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en
- de toestemming van provinciale staten van Fryslân, de raden van de deelnemende gemeenten en het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân;

BESLUITEN:

de volgende gemeenschappelijke regeling te treffen:

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. In deze gemeenschappelijke regeling wordt verstaan onder:
   a. de regeling: de gemeenschappelijke regeling Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing;
   b. het openbaar lichaam: het openbaar lichaam als bedoeld in artikel 2 van deze regeling;
   c. de wet: de Wet gemeenschappelijke regelingen;
   d. deelnemers: het college van Gedeputeerde Staten van Fryslân, de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten en het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân;
   e. de raden: de gemeenteraden van de aan de regeling deelnemende gemeenten;
   f. Provinciale Staten: Provinciale Staten van Fryslân.
2. Waar de wet of de regeling bepalingen van de Provinciewet van overeenkomstige toepassing zijn, wordt voor Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de commissaris van de Koning gelezen: het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter.

Artikel 2 Openbaar lichaam

1. Er is een omgevingsdienst als bedoeld in artikel 18.21 van de Omgevingswet. De omgevingsdienst is een openbaar lichaam ingesteld op grond van 8, lid 1, juncto artikel 74 lid 1 van de wet. De omgevingsdienst is genaamd de Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing, hierna te noemen: FUMO.
2. De FUMO is gevestigd te Grou.

Artikel 3 Te behartigen belangen

De FUMO is ingesteld in het gemeenschappelijk belang van de deelnemers van een doelmatige en doeltreffende uitvoering en handhaving van het bepaalde bij of krachtens de in artikel 4 bedoelde wetten, zoals bedoeld in artikel 18.21, lid 1, Omgevingswet, binnen het werkgebied, zoals bedoeld in artikel 18.21, lid 3, Omgevingswet, van de veiligheidsregio Fryslân.

Artikel 4 Taken

1. Ter behartiging van de in artikel 3 genoemde belangen heeft het openbaar lichaam de volgende taken:
   a. basistakenpakket: de taken bedoeld in artikel 18.22 Omgevingswet jo 13.22 Omgevingsbesluit. Tot de basistaken behoren ook de daarmee samenhangende, adviserende en ondersteunende werkzaamheden;
   b. aanvullend takenpakket (facultatief): andere taken op het terrein van de overheidszorg voor de fysieke leefomgeving, als bedoeld in artikel 1.2 van de Omgevingswet, dan zijn opgenomen in het basistakenpakket, voor zover die op grond van een daartoe strekkend besluit van een deelnemer aan FUMO zijn opgedragen, waaronder begrepen uitvoerende, voorbereidende, adviserende en andere ondersteunende werkzaamheden, de uitvoering van de Wob, adviseren en ontwikkelen van strategische en operationele vraagstukken ten aanzien van bestuurlijke aangelegenheden die verband houden met de aan FUMO opgedragen taken en het voeren van en adviseren over bestuurs- en civielrechtelijke procedures daarover.
   c. collectieve taken: niet aan een individuele deelnemer toe te rekenen andere taken dan bedoeld in onderdeel a en b die FUMO uitvoert in opdracht en ten behoeve van het collectief van de gezamenlijke deelnemers, waaronder in elk geval het in stand houden van een milieualarmnummer , zoals jaarlijks in de begroting beschreven.
   d. incidentele taken: andere taken dan bedoeld in onderdeel a en b, die op grond van een afzonderlijke dienstverleningsovereenkomst met een deelnemer incidenteel door FUMO worden uitgevoerd.
2. De FUMO kan ten behoeve van andere overheden en overheidsgerelateerde instellingen diensten op het terrein van de overheidszorg voor de fysieke leefomgeving in de zin van artikel 1.2 Omgevingswet verrichten, indien daarom wordt verzocht en het dagelijks bestuur daarin bewilligt. Het dagelijks bestuur kan hiervoor nadere regels vaststellen. Het bepaalde in artikel 21, eerste lid, is van overeenkomstige toepassing.
3. De taken als bedoeld in het eerste en tweede lid worden uitgevoerd met inachtneming van de regels als bedoeld in artikel 18.23 lid 1 Omgevingswet, alsmede de voor die taken geldende beleidskaders, beleidsregels en overige instructies.

FUMO
Omgevingsdienst Fryslân

Hoofdstuk 2 Inrichting en samenstelling van het bestuur

Afdeling 1 Het bestuur

Artikel 5 Het bestuur

1. Het bestuur van de FUMO bestaat uit een algemeen bestuur, een dagelijks bestuur en een voorzitter.
2. Het algemeen bestuur staat aan het hoofd van de FUMO.

Afdeling 2 Het algemeen bestuur

Artikel 6 Samenstelling algemeen bestuur

1. Gedeputeerden staten wijzen uit hun midden twee leden aan van het algemeen bestuur. De overige deelnemers wijzen elk uit hun midden één lid aan van het algemeen bestuur. Behoudens de eerste aanwijzing vindt de aanwijzing plaats in de eerste vergadering van de deelnemers in nieuwe samenstelling.
2. De deelnemers wijzen voor elk lid een plaatsvervangend lid aan.
3. Het lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt van rechtswege, zodra men ophoudt commissaris van de Koning, burgemeester, dijkgraaf, gedeputeerde, wethouder of lid van het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân te zijn.
4. De zittingsduur van de leden van het algemeen bestuur is gelijk aan die van de bestuursorganen die hen hebben aangewezen.
5. Indien in het algemeen bestuur een vacature ontstaat wijst de betreffende deelnemer zo spoedig mogelijk een nieuw lid aan.

Artikel 7 Incompatibiliteiten algemeen bestuur

Onverminderd het bepaalde in artikel 20 van de wet is het lidmaatschap van het algemeen bestuur onverenigbaar met de betrekking van ambtenaar, door of vanwege het bestuur van één van de deelnemers dan wel door of vanwege het bestuur van de FUMO in dienst genomen of daaraan ondergeschikt.

Artikel 8 Werkwijze algemeen bestuur

1. Het algemeen bestuur vergadert ten minste twee maal per jaar en voorts zo dikwijls als de voorzitter of het dagelijks bestuur dit nodig oordeelt, dan wel ten minste een vijfde van het aantal leden dit, onder opgaaf van redenen, schriftelijk verzoekt.
2. De vergaderingen van het algemeen bestuur zijn openbaar. Indien de voorzitter dan wel een vijfde gedeelte van de aanwezige leden het nodig oordeelt, dient het algemeen bestuur te besluiten of zal worden vergaderd met gesloten deuren.
3. Het algemeen bestuur stelt een reglement van orde voor zijn vergaderingen en andere werkzaamheden vast.
4. De voorzitter roept de leden schriftelijk tot de vergadering op.
5. Tegelijkertijd met de oproeping brengt de voorzitter dag, tijdstip en plaats van de vergadering ter openbare kennis. De agenda en de daarbij behorende voorstellen met uitzondering van de in artikel 23, tweede lid, van de wet bedoelde stukken worden tegelijkertijd met de oproeping en op een bij de openbare kennisgeving aan te geven wijze ter inzage gelegd.
6. De vergadering wordt niet geopend voordat blijkens de presentielijst meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden tegenwoordig is.

7. Indien ingevolge het zesde lid de vergadering niet kan worden geopend, belegt de voorzitter, onder verwijzing naar dit artikel, opnieuw een vergadering tegen een tijdstip dat ten minste vierentwintig uur na het bezorgen van de oproeping is gelegen.
8. Op de vergadering, bedoeld in het zevende lid, is het zesde lid niet van toepassing. Het algemeen bestuur kan echter over andere aangelegenheden dan die waarvoor de ingevolge het zesde lid niet geopende vergadering was belegd alleen beraadslagen of besluiten, indien blijkens de presentielijst meer dan de helft van het aantal zitting hebbende leden tegenwoordig is.

Artikel 9 Besluitvorming algemeen bestuur

1. Er wordt voorzien in meervoudig stemrecht. De stemverhouding vloeit rechtstreeks voort uit de jaarlijkse financiële bijdrage van de deelnemers, waarbij het aantal stemmen per deelnemer wordt bepaald door de bijdrage, gebaseerd op het takenpakket als bedoeld in artikel 4, eerste lid, te delen door 150.000 en het alsdan verkregen aantal stemmen af te ronden naar boven op hele stemmen.
2. De beide door gedeputeerde staten aangewezen leden delen het aantal stemmen dat toekomt aan gedeputeerde staten.
3. Een stemming is alleen geldig als meer dan de helft van het aantal leden dat zitting heeft, en zich niet van deelneming aan de stemming moet onthouden, daaraan heeft deelgenomen. Artikel 29, tweede lid, van de Provinciewet is van overeenkomstige toepassing.
4. Voor het tot stand komen van een besluit bij stemming wordt de volstrekte meerderheid vereist van het aantal uitgebrachte stemmen, die tot stand wordt gebracht door ten minste zes deelnemers.
5. Een lid neemt niet deel aan de stemming over:
   a. een aangelegenheid die hem rechtstreeks of middellijk persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken;
   b. de vaststelling of goedkeuring van de rekening van een lichaam waaraan hij rekenplichtig is of tot welk bestuur hij behoort.

Afdeling 3 Het dagelijks bestuur

Artikel 10 Samenstelling dagelijks bestuur

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf leden, waaronder de voorzitter, door en uit het algemeen bestuur aan te wijzen als volgt:
   a. een van de twee door gedeputeerde staten aangewezen leden van het algemeen bestuur;
   b. drie door de colleges van burgemeester en wethouders aangewezen leden van het algemeen bestuur en
   c. het door het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân aangewezen lid van het algemeen bestuur.
2. De leden van het dagelijks bestuur worden aangewezen in de eerste vergadering van het algemeen bestuur in nieuwe samenstelling.
3. Een lid van het dagelijks bestuur treedt af, zodra men ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn.
4. Degene die tussentijds ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn, houdt tevens op lid van het dagelijks bestuur te zijn.
5. Indien tussentijds een vacature ontstaat in het dagelijks bestuur, wijst het algemeen bestuur zo spoedig mogelijk een nieuw lid aan.

Artikel 11 Werkwijze en besluitvorming dagelijks bestuur

1. Het dagelijks bestuur vergadert zo dikwijls als de voorzitter of één van de leden dit nodig acht.
2. In de vergadering van het dagelijks bestuur heeft ieder lid één stem. Voor het tot stand komen van een beslissing bij stemming wordt de volstrekte meerderheid vereist van hen die een stem hebben uitgebracht.
3. In de vergaderingen van het dagelijks bestuur kan slechts worden beraadslaagd of besloten, indien ten minste de helft van het aantal zitting hebbende leden tegenwoordig is.
4. Indien het vereiste aantal leden niet tegenwoordig is belegt de voorzitter, onder verwijzing naar dit artikel, een nieuwe vergadering.
5. Op de vergadering, bedoeld in het vierde lid, is het derde lid niet van toepassing. Het dagelijks bestuur kan echter over andere aangelegenheden dan die waarvoor de eerdere vergadering was belegd alleen beraadslagen of besluiten, indien ten minste de helft van het aantal zitting hebbende leden tegenwoordig is.
6. Indien bij een stemming, anders dan over personen voor het doen van benoemingen, voordrachten of aanbevelingen, de stemmen staken, wordt opnieuw gestemd. Staken de stemmen andermaal over hetzelfde voorstel, dan beslist de stem van de voorzitter.
7. Het dagelijks bestuur kan voor zijn vergaderingen een reglement van orde vaststellen.

Afdeling 4 De voorzitter

Artikel 12 De voorzitter

1. Het algemeen bestuur benoemt uit zijn midden een voorzitter.
2. De voorzitter is tevens voorzitter van het dagelijks bestuur.
3. De voorzitter wordt vervangen door een lid van het dagelijks bestuur, dat daartoe door het dagelijks bestuur wordt aangewezen.

Afdeling 5 Commissies

Artikel 13 Adviescommissies

1. Het algemeen bestuur kan commissies van advies instellen. Het algemeen bestuur regelt de bevoegdheden en de samenstelling.
2. De instelling van vaste commissies van advies aan het dagelijks bestuur of de voorzitter en de regeling van haar bevoegdheden en samenstelling geschieden door het algemeen bestuur op voorstel van het dagelijks bestuur onderscheidenlijk de voorzitter.
3. Andere commissies van advies aan het dagelijks bestuur of de voorzitter worden door het dagelijks bestuur onderscheidenlijk de voorzitter ingesteld.

Artikel 14 Bestuurscommissies

1. Het algemeen bestuur kan bestuurscommissies instellen met het oog op de behartiging van bepaalde belangen. Het algemeen bestuur regelt de bevoegdheden en de samenstelling.
2. Het algemeen bestuur gaat niet over tot het instellen van een bestuurscommissie dan nadat provinciale staten, de raden en het algemeen bestuur van het Wetterskip Fryslân van dit voornemen op de hoogte zijn gesteld en in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur te brengen.

Afdeling 6 De secretaris/directeur

Artikel 15 De secretaris/directeur

1. De secretaris/directeur is belast met de dagelijkse leiding van de FUMO.
2. De secretaris/directeur is het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter behulpzaam bij de vervulling van hun taak.
3. De secretaris/directeur is bij de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur aanwezig.
4. De stukken die van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur uitgaan worden door de secretaris/directeur mede ondertekend.
5. Het dagelijks bestuur regelt de vervanging van de secretaris/directeur.

Artikel 16 Directiestatuut

Het dagelijks bestuur kan een directiestatuut vaststellen met betrekking tot de taken en bevoegdheden van de directeur. Dit statuut wordt ter kennis van het algemeen bestuur gebracht.

Afdeling 7 Personeel

Artikel 17 Personeel

Het dagelijks bestuur bepaalt onder welke voorwaarden arbeidsovereenkomsten worden aangegaan en welke CAO op het personeel van de FUMO van toepassing is.

Hoofdstuk 3 Taken en bevoegdheden van het bestuur

Afdeling 1 Algemeen

Artikel 18 Bevoegdheden

1. Aan het bestuur van de FUMO worden geen publiekrechtelijke bevoegdheden overgedragen.
2. Onverminderd het bepaalde in artikel 10:4 van de Algemene wet bestuursrecht kunnen de deelnemers, ter uitvoering van de in artikel 4 genoemde taken, aan het bestuur van de FUMO mandaat verlenen om in naam van de respectieve bestuursorganen besluiten te nemen, volmacht verlenen tot het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen of machtiging verlenen tot het verrichten van handelingen die noch een besluit, noch een privaatrechtelijke rechtshandeling zijn.
3. Tenzij anders is bepaald kan het bestuur van de FUMO ten aanzien van de in mandaat, volmacht en machtiging opgedragen taken en bevoegdheden ondermandaat, ondervolmacht en ondermachtiging verlenen.
4. Besluiten als bedoeld in het tweede en derde lid worden, onder de zorg van de secretaris/ directeur, opgenomen in het Register mandaat, volmacht en machtiging FUMO. Het register is openbaar.

Afdeling 2 Taken en bevoegdheden van het algemeen bestuur

Artikel 19 Taken en bevoegdheden algemeen bestuur

1. Alle taken en bevoegdheden die niet bij of krachtens deze regeling, aan het dagelijks bestuur of de voorzitter zijn opgedragen, behoren aan het algemeen bestuur. Tot de taken en bevoegdheden behoren in elk geval:
   a. het vaststellen van de begroting;

b. het vaststellen van de bijdragen van de deelnemers in de kosten van de regeling;
c. het vaststellen van de jaarstukken.

2. Het algemeen bestuur kan besluiten tot de oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, voor zover dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang. Het besluit wordt niet genomen dan nadat provinciale staten, de raden en het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân een ontwerpbesluit is toegezonden en in de gelegenheid zijn gesteld hun wensen en bedenkingen ter kennis van het algemeen bestuur van de FUMO te brengen.
3. Het algemeen bestuur kan aan het dagelijks bestuur bevoegdheden van het algemeen bestuur overdragen, tenzij de aard van de bevoegdheid zich tegen overdracht verzet. Het algemeen bestuur kan beperkingen stellen aan de uitoefening van de overgedragen bevoegdheid.

Afdeling 3 Taken en bevoegdheden van het dagelijks bestuur

Artikel 20 Taken en bevoegdheden dagelijks bestuur

Tot de taken en bevoegdheden van het dagelijks bestuur behoren in elk geval:

a. het dagelijks bestuur van de FUMO te voeren, voor zover niet bij of krachtens de wet of de regeling het algemeen bestuur hiermee is belast;
b. beslissingen van het algemeen bestuur voor te bereiden en uit te voeren;
c. regels vast te stellen over de ambtelijke organisatie van de FUMO;
d. ambtenaren in dienst te nemen , te schorsen en te ontslaan;
e. tot overige privaatrechtelijke rechtshandelingen van de FUMO te besluiten, met uitzondering van privaatrechtelijke rechtshandelingen als bedoeld in artikel 19, tweede lid;
f. te besluiten namens de FUMO, het dagelijks bestuur of het algemeen bestuur rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, tenzij het algemeen bestuur, voor zover het het algemeen bestuur aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist;
g. het nemen, ook alvorens is besloten tot het voeren van een rechtsgeding, van alle conservatoire maatregelen en doen wat nodig is ter voorkoming van verjaring of verlies van recht of bezit;
h. het uitvoeren van opgedragen taken als bedoeld in artikel 4, eerste, tweede en derde lid;
i. het beheer van de financiële administratie;
j. de zorg, voor zover niet aan anderen opgedragen, voor de controle op het geldelijk beheer en de boekhouding;
k. het stimuleren en coördineren van overleg tussen de deelnemers;
l. het behartigen van de belangen van de FUMO bij andere overheden, instellingen, diensten of personen.

Artikel 21 Dienstverleningsovereenkomst

1. Ter uitvoering van de taken als bedoeld in artikel 4, eerste lid, worden tussen de FUMO als opdrachtnemer en de deelnemer als opdrachtgever één of meerdere dienstverleningsovereenkomsten gesloten, op basis van een door het dagelijks bestuur vastgesteld model.
2. De dienstverleningsovereenkomst ten behoeve van de in artikel 4, eerste lid, onderdelen a en c, genoemde taken wordt voor onbepaalde tijd gesloten. Beëindiging of ontbinding van deze overeenkomst is uitsluitend mogelijk ter gelegenheid van de uittreding van een deelnemer op grond van artikel 34.

3. De looptijd van een dienstverleningsovereenkomst ten behoeve van de in artikel 4, eerste lid, onderdeel b genoemde taken bedraagt, behoudens uittreding zoals bedoeld in artikel 34, vijf jaren. Beëindiging of ontbinding van de overeenkomst is, behoudens bij uittreding, slechts mogelijk tegen het einde van die termijn.
4. De overeenkomsten bedoeld in het derde lid worden na ommekomst van de in dat artikel bedoelde termijn voor onbepaalde tijd voortgezet. Opzegging is mogelijk per 1 januari van enig kalenderjaar, met inachtneming van een opzegtermijn van twaalf maanden.
5. De deelnemer die de overeenkomst bedoeld in het derde lid opzegt, verplicht zich het personeel dat is belast met de uitvoering van deze taken, over te nemen. Het algemeen bestuur stelt de omvang van het toe te wijzen personeel vast op basis van de begroting over het jaar voorafgaande aan het jaar waarop de opzegging betrekking heeft.
6. Onverminderd het bepaalde in het vijfde lid stelt het algemeen bestuur vast welke nadelige financiële consequenties het gevolg zijn van de opzegging bedoeld in het vijfde lid. De opzeggende deelnemer is gehouden die nadelige financiële consequenties aan FUMO te vergoeden.
7. Dienstverleningsovereenkomsten bedoeld in het tweede en derde lid houden geen afspraken in omtrent een vergoeding voor die diensten die afwijkt van artikel 30 van de regeling. Dienstverleningsovereenkomsten met betrekking tot de taken bedoeld in artikel 4, lid 1, onder d, en 4, lid 2, behelzen in elk geval afspraken omtrent de te betalen vergoeding voor die diensten. Die laatstbedoelde vergoeding dekt tenminste de reële kostprijs van die diensten.

Afdeling 4 Taken en bevoegdheden van de voorzitter

Artikel 22 Taken en bevoegdheden van de voorzitter

1. De voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.
2. De voorzitter tekent de stukken die van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur uitgaan.
3. De voorzitter vertegenwoordigt de FUMO in en buiten rechte. De voorzitter kan deze bevoegdheid opdragen aan een door hem aan te wijzen persoon.

Hoofdstuk 4 Inlichtingen en verantwoording

Artikel 23 Informatievoorziening door het algemeen en dagelijks bestuur

1. Het dagelijks bestuur, dan wel het algemeen bestuur, informeert de deelnemers tijdig over de voorbereiding van besluiten met ingrijpende gevolgen voor hen.
2. Het algemeen bestuur, dagelijks bestuur en de voorzitter verstrekken provinciale staten, de raden en het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân alle inlichtingen die door één of meer leden van die bestuursorganen worden verlangd.
3. Het reglement van orde van de betreffende deelnemer regelt de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het in het eerste lid bepaalde.
4. Het dagelijks bestuur informeert de deelnemers door middel van minimaal twee rapportages per jaar over de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de begroting van de FUMO.

Artikel 24 Inlichtingen en verantwoording door leden van het algemeen bestuur

1. Een lid van het algemeen bestuur verstrekt aan de deelnemer die dit lid heeft aangewezen, alle inlichtingen die door één of meer leden daarvan wordt verlangd op de binnen de betreffende provincie, gemeente of het Wetterskip gebruikelijke wijze.

2. Een lid van het algemeen bestuur kan door de deelnemer die dit lid heeft aangewezen, ter verantwoording worden geroepen voor het door hem in het algemeen bestuur gevoerde beleid op de binnen de betreffende provincie, gemeente of het Wetterskip gebruikelijke wijze.
3. Een deelnemer kan een door hem aangewezen lid van het algemeen bestuur ontslag verlenen, indien dit lid het vertrouwen van de deelnemer niet meer bezit.
4. Het bepaalde in het eerste en tweede lid is van overeenkomstige toepassing op het verstrekken van inlichtingen aan één of meer leden van, respectievelijk het afleggen van verantwoording aan, provinciale staten, de raden en het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân.
5. Bij het verstrekken van inlichtingen of het afleggen van verantwoording verschaft een lid van het algemeen bestuur over zaken waaromtrent krachtens artikel 23 van de wet, geheimhouding is opgelegd slechts informatie, indien krachtens het bepaalde voor het orgaan dat het lid heeft aangewezen geheimhouding is opgelegd. Laatstbedoelde geheimhouding kan eerst worden opgeheven, nadat door het algemeen bestuur tot opheffing van de geheimhouding is besloten.

Artikel 25 Informatie en verantwoording binnen het bestuur van de FUMO

1. Het dagelijks bestuur en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan het algemeen bestuur verantwoording verschuldigd voor het door het dagelijks bestuur gevoerde bestuur.
2. Het dagelijks bestuur geeft het algemeen bestuur alle inlichtingen die het algemeen bestuur voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft.
3. Het algemeen bestuur kan besluiten een lid van het dagelijks bestuur ontslag te verlenen, indien dit lid het vertrouwen van het algemeen bestuur niet meer bezit. Op het ontslagbesluit is artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht niet van toepassing. De rechter treedt niet in de beoordeling van de gronden waarop het algemeen bestuur tot ontslag van een lid van het dagelijks bestuur heeft besloten.

Artikel 26 Bericht en raad

1. Over al hetgeen de FUMO betreft dient het dagelijks bestuur Onze Ministers desgevraagd van bericht en raad.
2. Het dagelijks bestuur doet mededeling van het verzoek en de inhoud daarvan aan de deelnemers.

Hoofdstuk 5 Financiën en beheer

Artikel 27 Financiële en beleidsmatige kaders

Het dagelijks bestuur zendt vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden, provinciale staten en het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân.

Artikel 28 Begroting

1. Het dagelijks bestuur zendt de ontwerpbegroting acht weken voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, toe aan provinciale staten, de raden en het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân. De ontwerpbegroting wordt opgesteld aan de hand van de uitgangspunten en methodiek beschreven in het Sturings- en financieringsmodel FUMO, die is vastgesteld door het algemeen bestuur.
2. De ontwerpbegroting wordt door de zorg van de deelnemers voor een ieder ter inzage gelegd en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar gesteld.
3. Provinciale staten, de raden en het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.

4. Het algemeen bestuur stelt de begroting vast, uiterlijk 15 juli in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.
5. Het dagelijks bestuur zendt de vastgestelde begroting toe aan provinciale staten, de raden en het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân.
6. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na vaststelling, doch in ieder geval vóór 1 augustus van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
7. Het bepaalde in het eerste, derde en vijfde lid is mede van toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting, voor zover de wijziging van invloed is op de hoogte van de bijdrage van de deelnemers.

Artikel 29 Jaarstukken

1. Het algemeen bestuur stelt de jaarstukken vast uiterlijk 1 juli in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.
2. Het dagelijks bestuur zendt de jaarstukken binnen twee weken na vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarstukken betrekking heeft, aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Artikel 30 Kostenverdeling en bijdrage

1. De geldmiddelen van de FUMO worden gevormd door:
   a. de financiële bijdragen van de deelnemers en
   b. overige inkomsten.
2. Iedere deelnemer betaalt jaarlijks een financiële bijdrage.
3. De financiële bijdrage van een deelnemer wordt, door het algemeen bestuur, bij de jaarrekening, vastgesteld en is de som van de navolgende onderdelen:
   - het product van het aantal in het betreffende jaar aan basistaken taken voor de betreffende deelnemer bestede uren en het vastgestelde uurtarief.
   - Het product van het aantal in het betreffende jaar aan aanvullende taken voor de betreffende deelnemer bestede uren in de betreffende categorie en het voor die categorie vastgestelde uurtarief.
   - het product van het aandeel van een deelnemer in de werkelijk aan de collectieve taken bestede uren en het uurtarief. Dat bedoelde aandeel wordt bepaald door het quotiënt van het aantal werkelijk bestede uren voor een deelnemer en het totaal aantal werkelijk bestede uren.
   - een in de begroting vastgestelde vaste bijdrage voor de werkzaamheden op het gebied van de coördinatie van en uitvoering door BOA's.

   Voor de toepassing van dit artikellid blijven de uren besteed aan taken bedoeld in artikel 4 lid 2 buiten beschouwing.
4 Het uurtarief wordt, door het algemeen bestuur, bij de begroting, vastgesteld op het quotiënt van het totaal aan begrote kosten van de FUMO en het totaal aantal begrote uren voor alle deelnemers. Het totaal aan begrote kosten wordt, voor de toepassing van dit artikellid, naar beneden bijgesteld met de begrote kosten gemoeid met de uitvoering van werkzaamheden als bedoeld in artikelen 4, lid 1, onder d, en artikel 4 lid 2, de begrote kosten verband houdend met de coördinatie van en uitvoering door BOA's en de begrote overige inkomsten. Het totaal aantal uren per deelnemer en het totaal aantal begrote uren worden, ten behoeve van de toepassing van dit lid, verminderd met de uren die zijn begroot voor taken bedoeld in artikel 4, lid 1, onder d. Het algemeen bestuur kan het uurtarief voor de aanvullende taken differentiëren naar rato van de afwijkende kosten van de daarbij te onderscheiden categorieën, mits het gewogen gemiddelde van de gedifferentieerde uurtarieven binnen die categorie niet afwijkt van het uurtarief berekenend op grond van de voorgaande volzinnen van dit lid.

5 Het algemeen bestuur kan, laatstelijk bij de vaststelling van de begroting, besluiten af te wijken van de in lid 3 bedoelde berekeningsmethode, door, naast de in lid 3 bedoelde onderdelen, tevens een vast bedrag per deelnemer onderdeel te laten zijn van de financiële bijdrage. De hoogte van het vaste bedrag per deelnemer wordt bij de begroting door het algemeen bestuur vastgesteld en is gerelateerd aan het aandeel begrote uren voor een deelnemer in het totaal aan begrote uren. Wanneer een vast bedrag wordt gehanteerd als onderdeel van de financiële bijdrage wordt, voor de berekening van het uurtarief, het totaal aan begrote kosten voor de FUMO, in aanvulling op de bijstellingen uit het vierde lid, tevens verminderd met het totale in de begroting opgenomen bedrag van de vaste bijdragen.

6 Een batig rekeningsaldo wordt toegevoegd aan het weerstandsvermogen van de FUMO. Het weerstandsvermogen bedraagt ten hoogste 10% van de inkomsten in de begroting waarop het rekeningsaldo betrekking heeft. Voor zover het batig saldo van enig jaar leidt tot een weerstandsvermogen van meer dan 10% van de inkomsten in de begroting waarop het rekeningsaldo betrekking heeft, wordt het meerdere uitgekeerd naar rato van de in het derde lid genoemde bijdrage.

7 Een nadelig rekeningsaldo in enig jaar, voor zover dit niet geheel of gedeeltelijk ten laste van het weerstandsvermogen kan worden gebracht, wordt gedragen door de deelnemers, naar rato van de bij de jaarrekening voor dat jaar vastgestelde financiële bijdrage.

8 De deelnemers dragen er, naar rato van de financiële bijdrage van de betreffende deelnemer , zorg voor dat de FUMO te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te voldoen.

9 In het in artikel 21 bedoelde model wordt een regeling opgenomen ten aanzien van de bevoorschotting, het moment van afrekening en de verrekeningsmogelijkheden ten aanzien van de financiële bijdrage van een deelnemer.

Artikel 31 De administratie en de controle

1. Het algemeen bestuur stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. De verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.
2. Het algemeen bestuur stelt bij verordening regels vast voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. De verordening waarborgt dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst.
3. Het algemeen bestuur wijst een accountant aan als bedoeld in artikel 393 lid 1 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, belast met de controle van de jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het daarbij uitbrengen van een verslag van de bevindingen. Artikel 217, derde tot en met vijfde lid, van de Provinciewet is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 32 Tegemoetkoming in de kosten en vergoeding van werkzaamheden

1. De leden van het bestuur alsmede de leden van een bestuurscommissie kunnen een tegemoetkoming in de kosten en, voor zover zij niet de functie van commissaris van de Koning, burgemeester, dijkgraaf, gedeputeerde, wethouder of lid van het dagelijks bestuur van het Wetterskip Fryslân vervullen, een vergoeding voor hun werkzaamheden, een tegemoetkoming of vergoeding van bijzondere kosten en andere financiële voorzieningen ontvangen. De tegemoetkoming en vergoeding wordt, met inachtneming van het in de wet bepaalde, door het algemeen bestuur vastgesteld.
2. De leden van commissies van advies die geen commissaris van de Koning, burgemeester, dijkgraaf, gedeputeerde, wethouder, lid van het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân, raadslid, lid van provinciale staten of lid van het algemene bestuur van Wetterskip Fryslân zijn, kunnen

een vergoeding voor het bijwonen van vergaderingen van de commissie ontvangen. De vergoeding wordt, met inachtneming van het in de wet bepaalde, door het algemeen bestuur vastgesteld.

Hoofdstuk 6 Toetreding, uittreding, wijziging en opheffing

Artikel 33 Toetreding

1. Het daartoe bevoegde orgaan van een publiekrechtelijke rechtspersoon kan een verzoek tot toetreding richten aan het algemeen bestuur.
2. Toetreding vindt plaats bij daartoe strekkende besluiten van ten minste tweederde van de deelnemers.
3. Het algemeen bestuur stelt de datum van toetreding vast.
4. Het algemeen bestuur regelt de gevolgen van de toetreding. Daarbij kunnen voorwaarden worden gesteld.

Artikel 34 Uittreding

1. Een deelnemer kan besluiten uit de regeling te treden.
2. Een besluit tot uittreding wordt bij aangetekende kennisgeving gericht aan het algemeen bestuur.
3. Uittreding is mogelijk met ingang van 1 januari van enig kalenderjaar, met dien verstande dat ten minste een opzegtermijn van één jaar in acht wordt genomen, te rekenen vanaf de datum waarop het uittredingsbesluit aan het algemeen bestuur ter kennis is gebracht.
4. Na ontvangst van de in het derde lid vermelde kennisgeving wordt een in overleg met de uittredende deelnemer aan te wijzen onafhankelijke registeraccountant opdracht verleend een plan op te stellen dat ten minste inzicht geeft in alle kosten, die direct en indirect samenhangen met de uittreding. De kosten van het plan komen voor rekening van de uittredende deelnemer. Het plan wordt vastgesteld door het algemeen bestuur.
5. De uittredende deelnemer verplicht zich het personeel dat is belast met de uitvoering van de door deze deelnemer opgedragen taken over te nemen of, indien dit niet mogelijk is, daarvoor een schadeloosstelling te betalen. Het algemeen bestuur stelt de omvang van het toe te wijzen personeel of de hoogte van die schadeloosstelling vast op basis van de begroting over het jaar voorafgaande aan het jaar waarop de uittreding betrekking heeft en kan daarbij een nader te bepalen overbruggingsperiode vaststellen. Het algemeen bestuur stelt daarnaast ook een vergoeding vast ten aanzien van de overige nadelige financiële gevolgen van de uittreding. De uittredende de deelnemer is gehouden de in dit lid bedoelde schadeloosstelling en vergoeding uiterlijk ter gelegenheid van diens uittreding te voldoen.
6. Het algemeen bestuur regelt de gevolgen van uittreding.
7. De FUMO en de uittredende deelnemer spannen zich in om de nadelige financiële gevolgen van de uittreding, bedoeld in het vijfde lid, zoveel mogelijk te beperken.

Artikel 35 Wijziging

1. Het algemeen bestuur en de deelnemers kunnen voorstellen doen tot wijziging van de regeling.
2. De regeling kan worden gewijzigd bij gelijkluidend besluit van ten minste twee derde van de deelnemers, onder gelijktijdige toestemming van provinciale staten, de raden en het algemeen bestuur van Wetterskip Fryslân.
3. De artikelen 3, 4, 9, 11, 18, 19, 20, 21, 30, 34, 35 en 36 van deze regeling kunnen alleen worden gewijzigd indien alle deelnemers daarmee instemmen.

Artikel 36 Opheffing

1. De regeling kan worden opgeheven bij gelijkluidend besluit van ten minste twee derde van de deelnemers.
2. Ingeval van opheffing stelt het algemeen bestuur, de deelnemers gehoord, een liquidatieplan vast en regelt de vereffening van het vermogen.
3. Het liquidatieplan voorziet in de gevolgen die de opheffing heeft voor het personeel.

Hoofdstuk 7 Archiefbescheiden

Artikel 37 Archief

1. Het dagelijks bestuur draagt zorg voor de archiefbescheiden van de organen ingesteld bij de regeling overeenkomstig een door het algemeen bestuur vast te stellen regeling, die aan gedeputeerde staten wordt meegedeeld.
2. Namens gedeputeerde staten oefent de provinciearchivaris het toezicht uit op het beheer van de archiefbescheiden.
3. De secretaris/directeur is belast met het beheer van de archiefbescheiden voor zover deze archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.
4. Voor de bewaring van de op grond van artikel 12 van de Archiefwet 1995 over te brengen archiefbescheiden wordt aangewezen de provinciale archiefbewaarplaats, gevestigd aan de Boterhoek 1, 8911 DH te Leeuwarden (Tresoar).
5. Ingeval van organisatiewijziging als bedoeld in artikel 4 van de Archiefwet 1995 draagt het dagelijks bestuur zorg voor het treffen van een voorziening voor het beheer van de betrokken archiefbescheiden, welke tenminste inhoudt aanwijzing van degene die belast is met het beheer.

Hoofdstuk 8 Geschillenregeling

Artikel 38 Geschillenregeling

1. Eventuele geschillen zullen zoveel mogelijk in onderling overleg worden opgelost. De deelnemers verplichten zich tot het uiterste daartoe in te spannen.
2. Een geschil bestaat indien een of meer deelnemers zulks schriftelijk aan de andere partijen meedeelt, onder aanduiding van het geschil.
3. Bij de mededeling als genoemd in het tweede lid zal (zullen) de desbetreffende partij(en) tevens haar (hun) zienswijze over het geschil en een voorstel voor een mogelijke oplossing(srichting) vermelden.
4. Indien een geschil niet in der minne blijkt te kunnen worden opgelost zal dit, alvorens het geschil kan worden voorgelegd aan de bevoegde rechter, voor een niet bindend advies worden voorgelegd aan een commissie van drie personen die zal bestaan uit één persoon aangewezen door gedeputeerde staten, één persoon aangewezen door een door de meerderheid van de deelnemende colleges van burgemeester en wethouders aangewezen persoon en één persoon aangewezen door het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân, waarbij als voorwaarde geldt dat de aangewezen personen geen deel uitmaken van het algemeen bestuur en niet direct of indirect werkzaam zijn voor de FUMO.

Hoofdstuk 9 Slotbepalingen

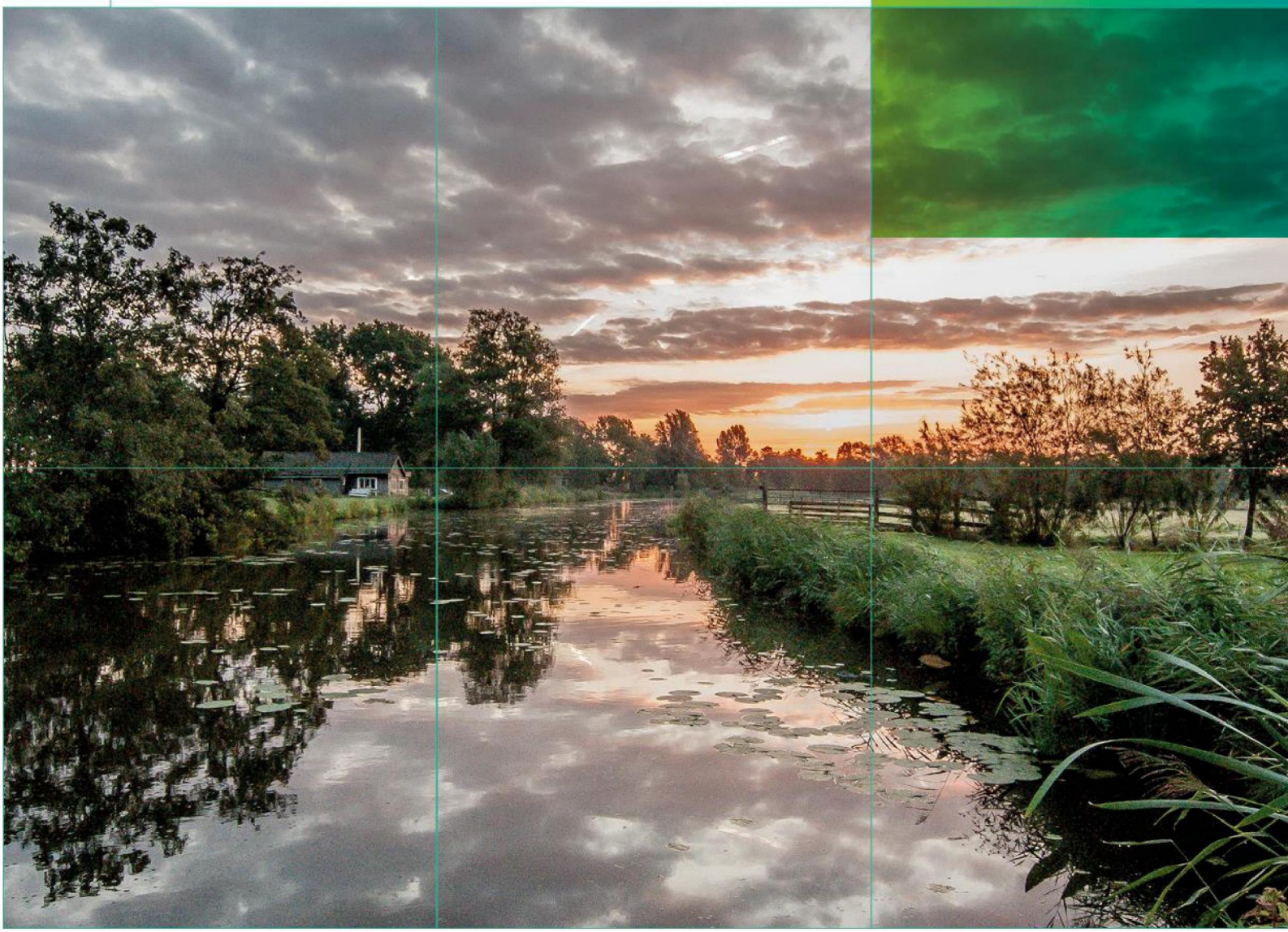
Artikel 39 Citeertitel, bekendmaking en inwerkingtreding

1. Deze regeling wordt aangehaald als “Gemeenschappelijke regeling FUMO - 2022”.

2. Gedeputeerde staten dragen zorg voor de bekendmaking van besluiten tot het treffen, wijzigen, verlengen of opheffen van de regeling.
3. Een besluit tot het treffen, wijzigen, verlengen of opheffen treedt in werking op de eerste dag na bekendmaking, tenzij het besluit de datum van inwerkingtreding regelt.
4. Het dagelijks bestuur zendt besluiten tot het treffen, wijzigen, verlengen of opheffen van de regeling aan de algemene en dagelijkse besturen van deelnemers.

FUMO
Omgevingsdienst Fryslân

Kadernota 2023 – 2027

FUMO
Omgevingsdienst Fryslân

Inhoudsopgave

Data van toenemend belang 3

1. Inleiding 5

2. Trends en ontwikkelingen 7

2.1 Veranderingen in relatie tot de Omgevingswet 7

2.2 ICT en data 9

2.3 Personeel 10

2.4 Evaluatie Asbest en bodem 11

2.5 Fryslân Breed Uitvoeringsprogramma 11

2.6 Grens overstijgende vraagstukken 11

2.7 Versterken van het samenspel in de Big Eight 12

2.8 Versterking VTH stelsel 12

2.9 Zelfbewust klantgericht 13

3. Financieel kader en meerjarenperspectief 15

3.1 Financieel kader 15

3.2 Meerjarenperspectief 17

3.3 Investeringsprogramma 18

Data van toenemend belang

Omgevingswet

Op 1 juli 2022 zal de Omgevingswet naar verwachting in werking treden. Het nieuwe stelsel geeft u en ons nieuwe instrumenten voor het ontwikkelen en beheren van de fysieke leefomgeving. De kerntaak van de FUMO is om onze deelnemers daarin te adviseren en de taken die wij in opdracht voor hen uitvoeren doelmatig te organiseren. Onze medewerkers zetten hun specialistische kennis en ervaring daar graag voor in. Dit alles voor een schoon, veilig en duurzaam Fryslân.

Informatie gestuurd werken

De FUMO ontwikkelt zich steeds verder van uitvoeringsorganisatie naar kennisorganisatie. Naast onze eigen ambitie, wordt deze rol ook meer en meer van de Omgevingsdienst verwacht. Betrouwbare data zijn nodig als input voor bijvoorbeeld risicogericht toezicht, ketentoezicht, complexe vergunning trajecten en de aansluiting op Inspectieview Milieu. Daarnaast zijn betrouwbare data ook van belang voor onze interne sturing en verantwoording aan onze opdrachtgevers. We zullen de komende jaren daarom moeten blijven investeren in het informatie gestuurd werken en systemen die dat ondersteunen.

Uitdagingen en keuzes

De maatschappelijke milieuvraagstukken zijn zodanig complex dat het samenbrengen van kennis en kunde bij een omgevingsdienst een unieke kans biedt om gezamenlijk daaraan te werken. Ook de verdere implementatie van deze vraagstukken en nieuwe problematieken vergen de komende jaren nog de aandacht van de FUMO. We hebben de tijd tot 2029 om alle aspecten van de Omgevingswet te implementeren en zal de aanpassing en inrichting van ondersteunende systemen blijvend onze aandacht vragen.
De arbeidsmarkt is een enorme uitdaging voor veel organisaties. Vacatures invullen met gekwalificeerde mensen wordt steeds moeilijker gezien de krapte en het feit dat steeds meer mensen als zzp'er werken. Dit heeft gevolgen voor de uitvoering van onze taken en de flexibele schil en bijbehorende financiën.
Door de zogenoemde commissie van Aartsen en de rekenkamer zijn onderzoeken uitgevoerd. De bijbehorende rapporten [1] geven veel aanbevelingen m.b.t. de omgevingsdiensten en het houden van toezicht en de handhaving. Hier ligt ook een duidelijke relatie met het actueel hebben van data. Welke invloed de aanbevelingen hebben ligt met name bij een volgend kabinet.

Duurzame samenwerking

De FUMO zoekt steeds meer de verbinding met de deelnemers. Zo werken we intensief samen om stappen te kunnen zetten op ingewikkelde en belangrijke onderwerpen. Dit jaar worden accountteams samengesteld waarin dergelijke onderwerpen aan de orde komen. Deze accountteams worden in 2022 geëvalueerd. Vanuit een open dialoog slagen we erin om stappen te maken op gebied van de governance van de FUMO en het aanpassen van ons sturings- en financieringsmodel. Het lukt deelnemers en FUMO stap voor stap om gezamenlijke beleid en beleidsdoelen te formuleren en deze om te zetten naar realistische en risicogerichte uitvoeringsprogramma's.

---

[1] Rapport 'Om de leefomgeving' van Commissie van Aartsen en Rapport van de Algemene Rekenkamer 'Een onzichtbaar probleem'

FUMO
Omgevingsdienst Fryslân

Omdat onze omgeving dynamischer wordt (en de Omgevingswet daartoe ook ruimte biedt) wordt het belangrijk om sneller in te spelen op ontwikkelingen en wensen. Om de taken zo effectief en efficiënt te kunnen uitvoeren willen we meer naar standaardisatie en één uniform mandaat. Daarnaast blijft maatwerk mogelijk waar dit nodig is. Door middel van de accountteams kunnen we snel inspelen op ontwikkelingen en wensen vanuit de deelnemers. Vanuit de FUMO zetten we in op het duurzaam versterken van de klantrelatie met onze deelnemers. Binnen onze organisatie vergroten wij de wendbaarheid door te investeren in de professionaliteit van onze medewerkers. In 2021 is hiervoor een ontwikkelprogramma (Zelf)bewust klantgericht uitgerold. Het doel hiervan is om de medewerkers bewust te maken van hun rol en zoveel mogelijk klantgericht te werken. Dit is niet een eenmalig en kortdurend programma maar dit zal gedurende een langere tijd nodig zijn, waarbij gedrag en leiderschap en het ontwikkelen van competenties centraal staan.

De FUMO wil van waarde zijn voor de overheden, bedrijven en inwoners van Fryslân. Daarom investeert de FUMO continu in de relatie met haar deelnemers. Hierdoor kunnen de beste totaaloplossingen worden geboden, toegesneden op de specifieke situatie van de deelnemer. Het is dus van belang dat de FUMO weet wat de deelnemers ambiëren en hoe zij omgaan met de nieuwe wet- en regelgeving, zoals de Omgevingswet en met grens overstijgende vraagstukken. Dit in combinatie met de (beleidsmatige) keuzes die de deelnemers op basis hiervan nog moeten maken. We moeten hierover met elkaar in gesprek gaan/blijven. De richting die dan duidelijk zal worden kan de FUMO dan door vertalen in de praktijk, wat dit meer of minder gaat kosten en waar nodig financieel vertalen.

We bouwen de komende jaren verder op de resultaten die we in de afgelopen jaren gezamenlijk hebben neergezet. Zoals de vernieuwde governance, de financieringssystematiek, een Fries VTH-beleid en een uniform mandaat. Met de nieuwgevormde accountteams blijven we optimaal in gesprek met onze deelnemers. Langs die weg bouwen wij onze duurzame samenwerking graag verder uit.

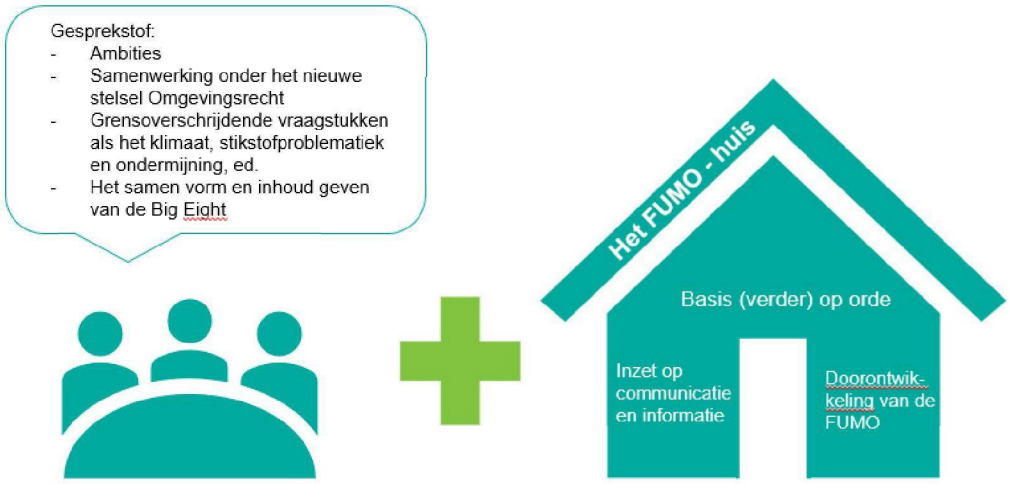
We vertrouwen erop dat u met deze kadernota een beeld heeft van de ontwikkelingen en uitdagingen waar de FUMO voor staat. Daarover blijven wij graag met u in gesprek.

Anko Postma,
Voorzitter FUMO

1. Inleiding

Deze kadernota biedt het Algemeen Bestuur inzicht in de uitgangspunten voor de begroting van 2023. In de kadernota lichten wij een aantal beleidsmatige ontwikkelingen toe en geven daarbij aan hoe deze doorwerken naar de FUMO en haar deelnemers, ook in financiële zin. Uit de zienswijze op de begroting 2022 hebben diverse deelnemers al gewezen op de druk op de financiële positie in hun eigen organisatie. De FUMO begrijpt deze zorgen en zullen ontwikkelingen en investeringen zoveel mogelijk binnen de huidige beschikbare budgetten financieren. Desondanks zijn er wel een aantal onontkoombare uitzettingen in deze kadernota opgenomen. Deze hebben vooral betrekking op de ICT-aandachtsgebieden en de verhoging van het ontwikkelingsbudget.

In hoofdstuk twee komen (externe) trends en ontwikkelingen aan bod. In hoofdstuk drie komen de uitgangspunten voor de begroting 2023 aan de orde en geven wij een meerjarig financieel perspectief van de FUMO-begroting tot 2027. De financiële effecten per individuele gemeente of provincie zijn afhankelijk van de eigen keuzes en ambities van de individuele deelnemers.

Verandering vraagt onze continue aandacht

De wereld staat niet stil en zo ook de FUMO niet. Net als voorgaande jaren speelt ook in deze kadernota de Omgevingswet een prominente rol. Dit is ook niet vreemd aangezien deze wet de FUMO in de volle breedte raakt in haar taakuitvoering: vergunningverlening, toezicht en handhaving en onze specialistische advisering. Hoe groot die invloed is, is in de eerste plaats afhankelijk van de inhoud van regelgeving waar “Den Haag” nog aan werkt. Bij het opstellen van deze nota is het Invoeringsbesluit Omgevingswet met hierin het basistakenpakket nog niet bekend gemaakt. Daarnaast geeft de Omgevingswet aan gemeenten en provincies meer ruimte tot het maken van eigen afwegingen die worden vastgelegd in de omgevingsvisie en de omgevingsplannen. Dit leidt tot nieuwe toetsing - en toezicht kaders. Het Rijk geeft gemeenten zeven jaar de tijd om tijdelijke omgevingsplannen (de huidige bestemmingsplannen) om te zetten naar één omgevingsplan in de geest van de Omgevingswet. Dit vraagt het nodige van de gemeenten. De FUMO kan daaraan een bijdrage leveren. Uw omgevingsdienst beschikt over waardevolle kennis, praktijkervaring en gegevens (data) die als onderlegger voor planvorming en beleid dienen. Ook de beleidsmatige keuzes die u als

deelnemer kunt maken, zijn nog niet bekend. Het is voor de FUMO dan ook niet mogelijk om voor de komende jaren precies en duidelijk aan te geven hoe deze omgevingsdynamiek zich gaat vertalen naar de uitvoering en in financiële zin. Het ambitieniveau van de deelnemers is hierin bepalend.

Met de komst van de Omgevingswet zal veel veranderen voor vergunningverlening, toezicht en handhaving. Dit is van invloed op de interne werkwijze, de producten, de operationele samenwerking tussen ketenpartners en de kengetallen.. Daarom zal in 2024 een evaluatie plaatsvinden. Op basis van de ervaringen met het Fries VTH-beleid (in werking vanaf 2021), het nieuwe sturings- en financieringsmodel (in werking vanaf 2022) en de Omgevingswet (in werking vanaf 1 juli 2022) zal worden beoordeeld of een herijking van het beleid gewenst is.

Resumé
De FUMO blijft ook de komende jaren belangrijke stappen zetten. Wij zetten ons in op continue verbetering van onze taakuitvoering en het versterken van de transparantie richting de deelnemers. In 2023 betekent dit onder andere dat voor het eerst de begroting wordt opgesteld op basis van de Omgevingswet. De informatie die hiervoor nodig is, is deels nog niet beschikbaar en deelnemers zullen binnen de ruimte die de Omgevingswet biedt nog eigen keuzes moeten maken.

Deze kadernota geeft inzicht in een aantal belangrijke ontwikkelingen en het meerjarige financieel perspectief voor de periode tot 2027. Omdat door de deelnemers nog keuzes gemaakt moeten worden in het kader van de Omgevingswet is het op dit moment niet mogelijk om de financiële effecten daarvan in deze kadernota aan te geven.

2. Trends en ontwikkelingen

2.1 Veranderingen in relatie tot de Omgevingswet

Met ingang van 2022 treedt de Omgevingswet naar verwachting in werking. De inwerkingtreding van dit nieuwe stelsel is uitgesteld tot 1 juli 2022. De invoering van het nieuwe stelsel draait vooral om ketensamenwerking, anders werken en nieuwe afspraken daarover maken. Het is noodzakelijk gezamenlijk voorbereidingen te treffen en verkenningen te doen. Dit betekent dat er ook de ruimte moet zijn om dat te doen. In de komende jaren zal steeds meer de richting duidelijk worden op basis van de gestelde kaders in het nieuwe stelsel. De FUMO volgt hierbij de nieuwe regelgeving[2] nauwgezet, zodat wij dit met de deelnemers gezamenlijk kunnen oppakken en verkennen.

De Omgevingswet brengt verandering met zich mee in het basistakenpakket van deelnemers en van de FUMO. De landelijke regelgeving staat nog niet vast, zodat ook nog niet helder is wat de impact zal zijn. Wel is zeker dát er verschuivingen in het takenpakket zullen optreden en dat betekent ook dat de deelnemersbijdrage wijzigt. Het wachten is op duidelijkheid uit “Den Haag”. Maar wat weten we al wel over de impact van het nieuwe omgevingsstelsel? Zie hiervoor onderstaand kader.

Wat weten we wel?

- Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet gaat de provinciale bevoegdheid uit de Wet bodembescherming (Wbb) en gedeeltelijk uit de Ontgrondingenwet over naar de gemeenten. Om de integraliteit, kwaliteit (noodzakelijke kennis is al aanwezig) en continuïteit van de uitvoering van de Wbb en Ontgrondingenwet te borgen hebben vrijwel alle gemeenten (behoudens Súdwest-Fryslân en Smallingerland) aangegeven de uitvoering van deze taken bij de FUMO te laten. Met het robuust organiseren van deze taken op dit schaalniveau kan de huidige formatie in stand blijven en wordt tevens voldaan aan de kwaliteitscriteria 2.2.
- Er ontstaan enkele nieuwe vergunningplichten voor onder meer bepaalde bovengrondse opslagtanks. Zij krijgen van rechtswege een omgevingsvergunning voor twee jaar. Binnen die twee jaar moet voor deze activiteiten een nieuwe vergunning zijn aangevraagd en afgegeven.
- Veel bedrijven die nu OBM-plichtig[3] zijn worden onder de Omgevingswet weer vergunning plichtig. Deze dan weer vergunningplichtige bedrijven beschikken op dat moment op basis van het overgangsrecht over een van rechtswege verleende vergunning, ook als ze eerder niet een OBM hebben aangevraagd. Echter, verandert de aard of omvang van de vergunningplichtige activiteit dan houdt de van rechtswege verleende vergunning op te bestaan. Dit brengt met zich mee dat handhaving meer complexer en mogelijk duurder wordt. Er moet dan een nieuwe vergunning worden aangevraagd, waarbij de activiteit in zijn geheel opnieuw moet worden beoordeeld.
- De registratie van de activiteiten van de inrichtingen vraagt na het bekend worden van de definitieve regelgeving aandacht van zowel de deelnemers als de FUMO. Op dit moment zijn zowel bij de deelnemers als de FUMO de activiteiten van nog niet alle inrichtingen die zijn opgenomen in het inrichtingenbestand van de FUMO bekend.
- De regelgeving wijzigt waardoor een verschuiving plaatsvindt van sommige vergunning- en meldingsplichten (in rijksregels) naar decentrale regels. Ook de uitvoering van deze decentrale regels kan in sommige gevallen onder het basistakenpakket vallen.

[2] Invoeringswet, Aanvullingswetten, Aanvullingsbesluiten, Aanvullingsregelingen, e.d..

[3] OBM = omgevingsvergunning beperkte milieutoets.

- Doordat wordt gewerkt met het begrip milieubelastende activiteit in plaats van inrichting, ontstaan wijzigingen in het basistakenpakket, waardoor een verschuiving kan plaatsvinden. Zo kunnen taken die nog vanuit de gemeente plaatsvinden verplicht bij de FUMO worden ondergebracht. Omgekeerd kunnen er ook weer taken terug gaan naar de gemeente .
- Onder de Omgevingswet moet de omgevingsdienst straks per gemeente een actualiseringsplanning van de vergunningen opstellen
- Voorafgaand aan controles en vooroverleg zal een beoordeling van het bedrijfsdossier nodig zijn om te kunnen vaststellen welk regime er geldt op grond van het overgangsrecht, waar nodig in samenhang met een beoordeling wat tot de milieubelastende activiteit moet worden gerekend.
- Het overgangsrecht is zeer complex. Vervalt een vergunning dan kunnen toch veel voorschriften daarvan blijven gelden als maatwerk. Een nieuw besluit voor maatwerkvoorschriften is dan nodig.
- Naar verwachting treedt in 2022, als onderdeel van het nieuwe Omgevingsstelsel, de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen in werking. In de kern gaat het om een privatisering van het bouwtoezicht bij nieuw- en verbouw. Taken en verantwoordelijkheden op gebied van bouwen (bouwtechniek) verschuiven van de overheid naar bouwers en private kwaliteitsborgers. Door de gemeenten is begin januari 2020 aangegeven dat zij de taken vooreerst zelf willen blijven uitvoeren om de impact van de nieuwe wet te bezien..

Financiering

Bij de besluitvorming over de financiering van de implementatie van de Omgevingswet in de begroting 2019 is ervoor gekozen om alleen vanuit een intern perspectief de kosten van de voorbereiding en implementatie van de Omgevingswet mee te nemen. Nu de deelnemers samen met de Fumo bezig zijn de implementatie verder vorm te geven komen we er gezamenlijk steeds meer achter dat we dit in samenwerking met elkaar moeten uitvoeren. In de begroting 2019 t/m 2021 is een implementatiebudget voor de Omgevingswet opgenomen. Vanwege het uitstel is dit aangevuld met een bedrag van € 75.000 in de begroting van 2022. In toenemende mate zien wij dat deelnemers expertise aan de FUMO vragen voor specifieke vragen op het gebied van de Omgevingswet. Indertijd, 2019, hebben we in het algemeen bestuur afgesproken dat de FUMO zich alleen zou richten op haar eigen interne ontwikkeling m.b.t. deze wet. Echter deelnemers vragen steeds vaker ondersteuning in het kader van deze wet. Dit is logisch omdat we te maken hebben met gezamenlijke processen en er veel specifieke kennis bij de FUMO aanwezig is. Het gezamenlijk optrekken past ook in de ontwikkeling als kennisorganisatie die de FUMO is voor haar deelnemers. Deelnemers en FUMO hebben elkaar nodig om zich voor te bereiden, dat zal ook na de invoeringsdatum op 1 juli 2022 van de Omgevingswet het geval zijn. Het onderhouden van de contacten met de projectleiders omgevingswet van de deelnemers en het onderhouden van het bredere netwerk, het bijhouden van kennis over de verdere ontwikkeling van deze wet, het zijn van aanspreekpunt, het voorbereiden van projecten intern etc. daar is geen capaciteit voor beschikbaar. Daarbij past het ook in een kennisorganisatie die de FUMO is en wil blijven zijn om deelnemers op dit gebied te kunnen faciliteren. Daarom stellen wij voor in de eerste 2 jaar na de invoering van de Omgevingswet (2023 en 2024) nog € 75.000 per jaar op te nemen in de begroting om dit mogelijk te maken.
Daarnaast kunnen er ook nog structurele effecten die de Omgevingswet met zich meebrengt. Dit zal dan het geval kunnen zijn met betrekking tot ICT-voorzieningen. Voor de Omgevingswet moet er een aansluiting komen op het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Wij kunnen nu nog niet inschatten of dit tot extra structurele kosten zal leiden die onze huidige budgetten op ICT-gebied te boven gaan.

2.2 ICT en data

In deze paragraaf worden een aantal ontwikkelingen geschetst op het gebied van ICT en data. Deze ontwikkelingen worden nog verder uitgewerkt in een totaal visie op ICT in een nog op te stellen ICT plan. Het is waarschijnlijk dat de huidige budgetten ontoereikend zijn met het oog op deze ontwikkelingen. De exacte bedragen zijn pas bekend als dit ICT plan gereed is. Er zal dan ook bekeken worden of ICT oplossingen ook leiden tot efficiency voordelen en dus kunnen leiden tot besparingen.

Omgevingswet/GIS
Zoals in de vorige paragraaf over de Omgevingswet al is aangegeven zal ook de FUMO een aansluiting moeten krijgen op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het DSO vormt vanaf dat moment het loket voor burgers, particulieren en bevoegd gezagen om aanvragen in te dienen, na te gaan wat er is toegestaan op een bepaalde locatie, maar ook de van toepassing zijnde regelgeving op een locatie te raadplegen. De grote verbinder tussen deze informatiebronnen is steeds de locatie.

GEO-informatie wordt steeds belangrijker. Dit merken we bijvoorbeeld bij de vervanging van het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS) door het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV). Ook de teams bodem en geluid hebben behoefte aan GEO informatie. Vanuit wet- en regelgeving wordt het belang van GEO info groter en ook wettelijk verplicht. Vanuit de Omgevingswet zijn we verplicht aan te sluiten op het DSO en vanuit geluid dienen we basis geluidsemissies en industrieterreinen aan te leveren aan het DSO. Het REV verplicht ons ook om data omtrent gevaarlijke stoffen aan te leveren. Het belang van goed kaartmateriaal en data wordt daardoor steeds belangrijker en feitelijk onmisbaar. Toezicht middels drones en op basis van data, maar ook geluidsmodellering en gebiedsanalyses brengen dit met zich mee.

Om bij te blijven met de landelijke ontwikkelingen en binnenkort onze rol goed in te vullen als partner bij regionale vraagstukken moeten we investeren in onze geografische informatievoorziening. Wanneer we dit niet doen, zijn we op een gegeven moment niet meer in staat om onze data aan te leveren volgens de landelijke standaarden. Daarnaast is GEO-informatie een fundamenteel bouwblok in onze ontwikkeling richting een informatiedienst. Als FUMO beschikken we over Fryslân brede data op het gebied van milieu en veiligheid en door die samen te brengen en (ruimtelijk) te analyseren creëren we waarde voor de deelnemers. Deze data liggen aan de basis van het risico-gestuurd werken.

Omdat een groot deel van de informatie gekoppeld wordt aan een locatie is een GEO-informatiesysteem en expertise hierover essentieel. Door het verder ontwikkelen van deze functionaliteit, wordt het delen van ruimtelijke data/informatie mogelijk, waardoor de FUMO een gelijkwaardige gesprekspartner wordt. De verwachting is dat het eerste jaar (2023)1 fte nodig is om de basis inzake GEO info goed neer te zetten om daarna het beheer op basis van een halve fte te realiseren. Dit willen we doen door eerst een GIS specialist een onderzoek bij de FUMO te laten uitvoeren om de huidige situatie en behoefte in kaart te brengen en een toekomstvisie vast te stellen. Investering in GIS biedt nieuwe mogelijkheden in de samenwerking en de uitvoering van onze basistaken en het geeft een extra dimensie aan onze rol als adviserende partner.

Gegevensuitwisseling & Rapportages
Het doel van deze gegevensuitwisseling is in eerste instantie om ons te verantwoorden. De deelnemers vragen een uitgebreide verantwoording. De rapportages, zowel extern en intern, willen wij professionaliseren en wij willen i.a.m. de deelnemers betere sturingsinformatie genereren. Om dit doel

te bereiken willen we business intelligence (BI) tooling koppelen aan het datawarehouse (deze tooling 'bevraagt' via het datawarehouse de verschillende bronnen bij de FUMO). Daarvoor moeten we investeren in een datawarehouse als centraal gegevensknooppunt. De manier waarop we dit nu doen, handmatig, is complex en fout gevoelig. Daarnaast willen we investeren in het produceren van dashboards die zijn toegesneden op de deelnemer. Daarmee voorzien we de deelnemer van informatie waar behoefte aan is.

Digitaal vergaderen en digitaal samenwerken
De Corona crisis heeft overal (en ook bij de FUMO) als een katalysator gewerkt voor het plaats- en tijd onafhankelijk werken Om dit goed te kunnen doen moeten de ICT-faciliteiten toereikend zijn. In de Corona periode is gebleken dat dit niet altijd het geval is. Zo ontbreekt een systeem om digitaal samen te werken en informatie met elkaar te delen en kunnen hybride vergaderingen (zowel fysiek als online) niet gefaciliteerd worden door het ontbreken van hiervoor geschikte audiovisuele hulpmiddelen. Hierin zullen we gaan investeren zodat dit in de toekomst mogelijk wordt. Deze investering bedraagt ongeveer € 30.000, dit kan betaald worden uit bestaande middelen.

De FUMO wil daarom graag de Microsoft 365 suite implementeren en gaan beheren. Dit heeft als voordelen dat medewerkers gemakkelijker digitaal kunnen samenwerken en daardoor minder gebruik (op termijn) gaan maken van de e-mail en het opslaan van informatie op de netwerkschijf. Onze verwachting is dat informatie daarmee beter ontsloten kan worden, wat leidt tot minder tijdsverlies door het zoeken naar informatie. Omdat ook onze deelnemers gebruikmaken van Microsoft 365 kunnen we gemakkelijker informatie met hen uitwisselen.

Voordat we Microsoft 365 functionaliteiten beschikbaar maken, moet er een implementatieplan komen waarin aandacht is voor het gebruik, maar ook de governance en het beheer van de verschillende 'apps' binnen Microsoft 365.

2.3 Personeel

We hebben te maken met een 'overspannen' arbeidsmarkt. Dit geldt voor diverse arbeidssegmenten en ook voor de deelnemers van de FUMO. De vraag naar goed gekwalificeerde medewerkers is momenteel hoger dan het aanbod. Deze ontwikkeling is ook waarneembaar bij andere omgevingsdiensten. Het gevolg hiervan is dat vacatures langer openstaan dan gewenst en/of de (tijdelijke) inzet van medewerkers op inhuurbasis wordt verhoogd. We zijn gedwongen zij instromers of nog niet gekwalificeerde medewerkers aan te nemen en dit vraagt extra begeleiding door onze medewerkers. Dit heeft gevolgen voor de door hen ervaren werkdruk en op de productiviteitsnorm. En meer inhuur verhoogt de flexibele schil en is duurder in vergelijking met 'eigen' personeel.
Met betrekking tot het vraagstuk rondom een krapper wordende arbeidsmarkt, wordt door de FUMO de verbinding met deelnemers, partners, andere omgevingsdiensten en opleidingsinstituten gezocht om deze problematiek te benaderen. Aan de hand van strategische personeelsplanning wordt bepaald welke mogelijkheden aanwezig zijn om hierop zowel korte als lange termijn invulling aan te geven. Hierbij moet worden gedacht aan het gezamenlijk opzetten van een traineeprogramma of aan de inzet en opleidingen van zij-instromers. Ook het onderwerp arbeidsmarktcommunicatie zal hiervan onderdeel uitmaken. De gevolgen van dit alles zijn geschetst maar kunnen zeker hun tijdelijke of structurele invloed hebben op de afgesproken hoogte van de flexibele schil. Deze zal dan verhoogd moeten worden maar in welke mate is nog niet duidelijk. Vanwege de verwachte krapte op de arbeidsmarkt de komende jaren, stellen wij voor om het percentage flexibele schil voor 2023 en 2024 tijdelijk te verhogen naar 20%. Dit effect bedraagt € 190.000. Tenslotte is in 2021 het nieuwe functieboek vastgesteld. Door herwaardering van een aantal functies leidt dit tot een structurele verhoging van de loonkosten van € 20.000.

2.4 Evaluatie Asbest en bodem

In 2020 is het besluit VTH geëffectueerd in het basistakenpakket van de FUMO. Twee belangrijke taakgebieden hierin betreffen de uitvoering van de taken op het gebied van asbest en van bodem. Bij het opnemen van deze taken in de begroting 2020 (en 2021) zijn uitgangspunten en normen gehanteerd zoals aantallen meldingen, het % toezicht en een kengetal voor het afhandelen van een melding en het uitvoeren van een controle hierop. Bij de realisatie over 2020 bleek al dat de aantallen meldingen (en in het verlengde daarvan ook het aantal toezicht controles) per deelnemer niet altijd even goed waren ingeschat. In de begroting 2022 zijn deze aantallen al bijgesteld. In 2021 vindt een evaluatie plaats van de uitvoering van deze taken. De uitkomsten van deze evaluatie kunnen nog effect hebben op de omvang van deze taken. In het najaar 2021 wordt deze evaluatie besproken in de vergadering van het Algemeen Bestuur en de uitkomsten hiervan worden verwerkt in de ontwerpbegroting voor 2023.

2.5 Fryslân Breed Uitvoeringsprogramma

Sinds 2019 wordt een deel van het basistaken pakket uitgevoerd via een Fryslân Breed Uitvoeringsprogramma (FBUP). De eerste ervaringen met deze werkwijze zijn positief. De beschikbare kennis wordt efficiënter en effectiever ingezet waardoor meer rendement uit de ingezette uren wordt gerealiseerd. Vanaf 2022 wordt het vastgestelde Fryslân brede VTH-beleid vertaald naar een provincie breed uitvoeringsprogramma. Dit jaarlijkse programma fungeert als sturingsinstrument voor de uitvoering. Over de voortgang/realisatie wordt periodiek aan de deelnemers gerapporteerd. Wat in 2020 en 2021 als knelpunt is ervaren is het ontbreken van een beschikbaar budget voor het nemen van monsters. Er is in de huidige begroting geen budget hiervoor. Deze kosten worden gedekt uit de post onvoorzien.

2.6 Grens overstijgende vraagstukken

Zeer zorgwekkende stoffen

Zeer zorgwekkende stoffen hebben al geruime tijd onze aandacht. In het afgelopen jaar lag de focus vooral op het opbouwen van kennis over deze groep van 1671 stoffen die schadelijk zijn voor de gezondheid en het milieu. De FUMO participeert in het landelijk kennisnetwerk. Vanuit herkenning en beoordeling van stoffen zal er nieuwe regelgeving komen die vervolgens door moet worden vertaald naar vergunningvoorschriften en naar het toezicht. Ook wordt gewerkt aan (het aanpassen van) registratiesystemen, zodat de toepassing van deze stoffen kan worden gemonitord.

De focus ligt in de beginfase bij provinciale inrichtingen. Vanuit de provincies zijn hiervoor extra middelen beschikbaar gesteld. In dit stadium kunnen wij nog niet aangeven in hoeverre de reguliere budgetten toereikend zijn om zeer zorgwekkende stoffen afdoende in vergunningverlening en toezicht mee te nemen.

Klimaat, energie en verduurzaming

De FUMO levert door de inzet van het VTH-instrumentarium voor de basistaken en door gevraagd advies een bijdrage aan onder meer de volgende strategische doelen (omtrent klimaat, energie en verduurzaming) in het gemeentelijke en het provinciale VTH-beleid.

- Fryslân wordt klimaatbestendig ingericht en is energieneutraal in 2050;
- Bedrijven opereren veilig, duurzaam en schoon;
- Luchtkwaliteit in Fryslân (gezondheid) blijft minimaal op het huidig niveau;

- Uitstoot van stikstof, fosfaat en overige stoffen die schadelijk zijn voor kwetsbare natuurgebieden neemt af;
- Friese economie wordt vergroend en meer circulair gemaakt, met extra aandacht voor hergebruik van grondstoffen.

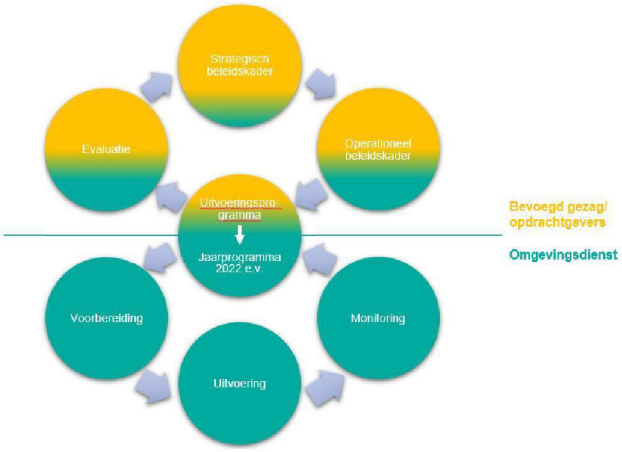
Het genoemde kan invloed hebben op het VTH-beleid voor de basistaken qua accentverschuiving.

Circulaire economie

De Rijksoverheid heeft als doelstelling een volledig circulaire economie in 2050. Op regionaal en lokaal niveau moet hieraan mede invulling worden gegeven. Daartoe worden onder meer inventarisaties van grondstoffen- en reststromen uitgevoerd en gekeken hoe hiermee op een slimme wijze kan worden omgegaan. Het verbinden van circulaire doelstellingen aan gebiedsopgaven, integraal afgewogen tegenover andere ambities maakt een brede kennisbasis van medewerkers noodzakelijk. Activatie van ondernemers vergt daarnaast forse inzet om daadwerkelijk een beweging op gang te brengen. Ook dit kan invloed hebben op het VTH-beleid en kan leiden tot accentverschuivingen.

2.7 Versterken van het samenspel in de Big Eight

De Big Eight is de visuele weergave van de procescriteria die wettelijk zijn vastgelegd. Deze procescriteria gelden voor alle bestuursorganen die verantwoordelijk zijn voor beleid- en uitvoering van VTH-taken. De wetgever vraagt deze bestuursorganen, daar waar zij VTH-taken hebben ondergebracht bij hun omgevingsdienst, om het beleid en de uitvoering op elkaar af te stemmen.

Afbeelding 2: Big Eight

Dit beleid en de uitvoering stellen eisen aan het informatie gestuurd werken en de kwaliteit van data (zie ook paragraaf 2.2). Nieuwe ontwikkelingen, in combinatie met actuele informatie uit de uitvoeringspraktijk, zullen leiden tot een gewijzigde risicoanalyse en mogelijk andere prioriteiten. Ook ICT-oplossingen, zoals GIS toepassingen, zullen hiervoor nodig zijn (zie paragraaf 2.2.)

2.8 Versterking VTH stelsel

De staatssecretaris constateert in de praktijk dat het stelsel nog niet optimaal functioneert[4]. Zij heeft daarop besloten een onafhankelijke adviescommissie in te stellen: de Bestuurlijke Commissie Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) in het milieudomein (commissie Van Aartsen). In maart van dit jaar heeft de commissie Aartsen hierover een rapport uitgebracht. De belangrijkste conclusie is dat het huidige stelsel nog behoorlijk wat tekortkomingen kent waarbij met name de rol van de omgevingsdiensten nog onvoldoende uit de verf komt. Schaalgrootte, gebrek aan middelen en het ontbreken van een uniform takenpakket en mandaat spelen hierbij een rol. In Fryslân hebben we hier overigens al de nodige stappen gezet vooral door het vaststellen van een gezamenlijk Fryslân breed VTH-beleid. Ook zijn we druk bezig in Fryslân om één uniform mandaat te bewerkstelligen. Een uniform mandaat bevordert de slagvaardigheid van ons optreden. Maar ook met mandaat blijft finetuning belangrijk.

[4] Zie: Instelling commissie Van Aartsen - 25 juni 2020

Een volgend kabinet zal met de adviezen van de commissie aan de slag gaan. Dit kan ook gevolgen hebben voor de omgevingsdiensten, dus ook voor de FUMO. Wij zien de aanbevelingen van de commissie van Aartsen als een positieve stimulans waarbij de belangrijke rol van een omgevingsdienst wordt erkent. De commissie van Aartsen gaat ook in op de positie van omgevingsdiensten ten opzichte van haar deelnemers. Deze is volgens de commissie te afhankelijk van het bevoegd gezag.
De Algemene Rekenkamer heeft een onderzoek gedaan naar de handhaving van de zwaardere bedrijven (https://www.rekenkamer.nl › rapporten › 2021/06/30). Op dit moment zijn eventuele organisatorische en/of financiële gevolgen van deze rapportage niet bekend maar zeer waarschijnlijk heeft dit op de langere duur wel gevolgen.

Milieucriminaliteit en -overtredingen kunnen veel schade opleveren aan mens en milieu. De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) becijfert de schade op enkele miljarden euro's per jaar (ILT, 2020a). Naleving van de regels door bedrijven en effectief toezicht hierop is dan ook van groot belang. Zij hebben dit onderzocht onder 482 BRZO-bedrijven en zogeheten net-niet BRZO-bedrijven, vernoemd naar het Besluit risico's zware ongevallen. Het gaat om bedrijven die met een grote hoeveelheid gevaarlijke stoffen omgaan en daarom vanuit milieuoogpunt speciale aandacht verdienen. Zij concluderen op basis van dit onderzoek dat het stelsel van toezicht en handhaving om milieucriminaliteit en –overtredingen tegen te gaan onvoldoende functioneert. De Algemene Rekenkamer komt met diverse aanbevelingen. Zij concluderen dat data niet op orde is, onvoldoende wordt uitgewisseld en dat milieucriminaliteit nauwelijks wordt bestreden en dat bestuurders in het duister tasten inzake dit onderwerp.

Ontwikkelingsbudget

Wij zien als gevolg van bovenstaande ontwikkelingen de komende jaren nog veel op ons afkomen. In eerdere bestuursrapportages is al aangegeven dat de FUMO nauwelijks ontwikkelbudget heeft. Dit is ook aangegeven in de vergadering van het algemeen bestuur op 10 december 2020. In de huidige begroting is hiervoor een bedrag van € 51.000 opgenomen. Ook op ICT-gebied zijn er de nodige ontwikkelingen zoals de doorontwikkeling van ons zaaksysteem (en eventueel een aanbestedingstraject) en de investering in een data warehouse, zie ook paragraaf 2.2.). In paragraaf 2.3. is aangegeven welke aandachtsgebieden er zijn op het gebied van arbeidsmarkt en personeel. Op dit moment ontstaan al knelpunten in de uitvoering van (basis)taken doordat gekwalificeerd personeel moeilijk te vinden is. Extra inzet op het gebied van arbeidsmarktcommunicatie, werving en selectie, traineeships en het zelf opleiden van medewerkers is noodzakelijk.

Het huidige ontwikkelbudget is volstrekt ontoereikend om bovenstaande knelpunten en ontwikkelingen te kunnen oplossen. Hoewel de exacte inzet nog niet bekend is, schatten wij in dat er structureel € 200.000 extra nodig.

2.9 Zelfbewust klantgericht

De komende jaren willen we onze dienstverlening optimaal afstemmen op de wensen en behoeften van de deelnemers. Deze benadering staat bekend als 'Duurzame Samenwerking' en komt voort uit 'organisatieontwikkeling' een onderwerp uit het ontwikkelprogramma Fumo 2.0 Kort gezegd betekent dit dat we meer gaan investeren in waardevolle klant (deelnemer-)relaties. Omdat onze omgeving dynamischer wordt (en de Omgevingswet daartoe ook ruimte biedt) wordt het belangrijk om sneller in te spelen op ontwikkelingen en wensen. Wij verwachten een toenemende behoefte aan maatwerk. Vanuit de FUMO zetten we in op het duurzaam versterken van de klantrelatie met onze deelnemers waarbij het accent ligt op beleving en service. In 2021 is hiervoor een ontwikkelprogramma

(Zelf)bewust klantgericht uitgerold. Het doel hiervan is om vier veranderopgaven te realiseren. Deze zijn gericht op het vormgeven van accountteams, het trainen en bevorderen van het gedrag dat past bij duurzame samenwerking, het aanbieden van een toetsingskader voor een passend assortiment en het herzien van de overlegstructuren binnen de FUMO. Het stimuleren van gedrag is een onderwerp dat continue aandacht vraagt en ook de komende jaren een belangrijk speerpunt is. De implementatie en evaluatie vraagt de komende jaren de nodige aandacht en inzet.

3. Financieel kader en meerjarenperspectief

Het financiële vertrekpunt voor deze kadernota is de begroting van 2022, die door het algemeen bestuur van de FUMO op 8 juli 2021 is vastgesteld. In de begroting van 2022 zijn de effecten van de Omgevingswet niet meegenomen. Ondanks het feit dat de nu bekende invoeringsdatum van de Omgevingswet op 1 juli 2022 is, zijn de effecten van de Omgevingswet nog niet verwerkt in deze kadernota. De reden hiervoor is dat de effecten nog niet bekend zijn. In het najaar zullen de effecten door een werkgroep van het VTH-managers overleg inzichtelijk worden gemaakt. Op basis hiervan kunnen de effecten waarschijnlijk opgenomen worden in de ontwerpbegroting 2023.

In de kadernota is wel rekening gehouden met de effecten van het nieuwe sturings- en financieringsmodel, net zoals dit in de begroting van 2022 al het geval was.

Per 2023 vervalt de bijdrage aan de transitiebegroting. Dit zorgt voor een verlaging van de deelnemersbijdrage. De FUMO hanteert een terughoudend beleid t.a.v. uitzettingen zodat we zoveel mogelijk rekening houden met de beperkte financiële ruimte bij de deelnemers. In deze kadernota is op het gebied van ICT echter een onontkoombare uitzetting opgenomen van twee keer 0,5 fte (€ 90.000). Ook is er vanwege het ontbreken van een budget voor monsters hiervoor een bedrag opgenomen van € 15.000. Daarnaast is het ontwikkelingsbudget volstrekt ontoereikend met het oog op de ontwikkelingen in het VTH-veld die op ons afkomen. In deze kadernota is dit budget daarom met € 200.000 verhoogd. Tenslotte zijn de begrotingsbedragen verhoogd als gevolg van de indexering van lonen en prijzen.

3.1 Financieel kader

Wijze van kostennormering

Het financieel kader voor de jaren 2023-2027 is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Als productiviteitsnorm wordt uitgegaan van 1.360 uur, een percentage van 72.6% van de totale beschikbare uren per fte (1.872). Dit betreft de ‘declarabele’ uren, de uren die direct gerelateerd zijn aan productie voor deelnemers, dan wel gedekt zijn uit het projectbudget.
- Als flexibele schil voor het primair proces wordt 15% aangehouden. Dit betreft de verhouding externe medewerkers ten opzichte van het totaal aantal medewerkers. De werkelijke flexibele schil is hoger, dit is een financieel risico.. In de begroting is voor de flexibele schil rekening gehouden met een opslag van 40% op de loonkosten. De tarieven staan echter onder druk als gevolg van schaarste waardoor deze opslag van 40% overschreden kan worden.

Wijze van financiering

In de begroting van 2022 is voor het eerst een nieuw sturings- en financieringsmodel ingevoerd.

De belangrijkste uitgangspunten hiervan zijn:

- Voor de inrichtingsgeboden basistaken op het gebied van regulering (vergunningverlening) geldt dat in samenspraak met de deelnemers een begroting wordt opgesteld voor de verwachte aantallen ingediende meldingen en vergunningen in het begrotingsjaar. Dit aantal meldingen en vergunningen wordt op basis van de kengetallen opgenomen in de PDC omgerekend naar de benodigde uren om deze producten te kunnen leveren. De benodigde uren, inclusief opslagen voor informatieverstrekking, maatwerk en onvoorzien, vermenigvuldigd met het integrale uurtarief bepaalt de deelnemersbijdrage voor dit onderdeel.

- Voor de inrichtingsgebonden basistaken op het gebied van toezicht en handhaving blijft de bedrijvenlijst per deelnemer de basis voor de financiering. Het aantal inrichtingen vermenigvuldigd met de afgesproken frequentie en het kengetal bepaalt het benodigde aantal uren voor deze taak. De benodigde uren, inclusief opslagen voor informatieverstrekking, maatwerk, hercontroles en evt. onvoorzien, vermenigvuldigd met het integrale uurtarief bepaalt de deelnemersbijdrage voor dit onderdeel (peildatum inrichtingenbestand = bestand van jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar).
- Voor de overige basistaken (asbest, Bbk, handhaving) wordt uitgegaan van de normen die zijn gehanteerd in de begroting 2020 (vastgesteld door het algemeen bestuur op 12 december 2019). Voor asbest en Bbk geldt dat hiervoor een evaluatie is opgesteld, die op de agenda staat van de vergadering van het algemeen bestuur van de FUMO van 28 oktober 2021. Mochten op basis hiervan normen aangepast worden, dan worden deze meegenomen in de ontwerpbegroting van 2023.
- Bij de jaarrekening volgt de definitieve financiële bijdrage per deelnemer omdat wordt afgerekend op basis van de geleverde uren (met uitzondering van de taak boa-coördinatie en de boa-inzet voor die deelnemers die deze taak hebben ondergebracht bij de FUMO).
- De omvang en samenstelling van de plustaken is in samenspraak met de deelnemers tot stand gekomen. Per plustaak is vervolgens de tariefgroep bepaald. Het aantal uren per type plustaak, vermenigvuldigd met het geldende tarief, leidt tot de deelnemersbijdrage voor de plustaken.
- Het budget dat beschikbaar is gesteld voor collectieve taken wordt vertaald naar een bijdrage per deelnemer op basis van de verhouding in de bijdrage van de basistaken.
- Met de deelnemers zijn dienstverleningsovereenkomsten afgesloten. Naast afspraken over de basistaken zijn hierin voor veel deelnemers ook afspraken gemaakt over afname van plustaken.

Een aantal van deze uitgangspunten zal door de invoering van de Omgevingswet ook moeten worden aangepast. Zo is in de Omgevingswet het begrip Inrichting vervangen door het begrip Milieubelastende activiteiten.

Indexering: loon- en prijscompensatie

- Voor de kostenopbouw van de programmabegroting 2023 - 2027 worden de uitgangspunten van het Centraal Plan Bureau (CPB) gebruikt.
- In de 'Kerngegevenstabel actualisatie MLT-juni 2021' geeft het CPB aan dat de loonvoet voor de sector overheid naar verwachting 2,2% bedraagt in de periode 2022-2025. Daarnaast wordt voor periodieke verhogingen 1% gehanteerd[5]. In totaal is de loonontwikkeling derhalve 3,2%. Op dit moment lopen de cao-onderhandelingen nog. Dit gaat moeizaam. Onderwerpen zijn vooral de loonstijging en de thuiswerkvergoeding. Wij gaan ervan uit dat de uiteindelijke cao-kosten stijging past binnen de in deze kadernota meegenomen indexering. Mocht blijken dat dit niet het geval is dan zal daar bij het opstellen van de begroting 2023 rekening mee gehouden worden.
- Voor materiële kosten hanteren we de consumptie overheid uit dezelfde kerngegevenstabel. Deze bedraagt voor de periode 2022-2025 1,2%.
- De lasten in de begroting van de FUMO bestaan voor ca. 84% uit personele lasten en voor ca. 16% uit materiële lasten. Hiermee wordt de gemiddelde index van de FUMO-begroting 2,9%.

[5] Gemiddeld een derde van de medewerkers krijgt jaarlijks een periodiek van 3%. Gemiddeld is dit 1%.

Financiële impact ontwikkelingen

In hoofdstuk 2 trends, ontwikkelingen en organisatorische ontwikkelingen beschreven. De financiële impact daarvan is in de volgende tabel weergegeven:

Mutaties	Omschrijving	Bedrag	structureel/ incidenteel	toelichting
1.	verhoging flexibele schil	€ 190.000	i	
2.	functieboek	€ 20.000	s	
3.	ontwikkelingsbudget	€ 200.000	s	

Ad 1. Zie paragraaf 2.3. Personeel
Ad 2. Zie paragraaf 2.3. Personeel
Ad 3. Zie paragraaf 2.8. Verhoging van het ontwikkelingsbudget

3.2 Meerjarenperspectief

Reguliere begroting

Hierna wordt het meerjarenperspectief van de reguliere begroting weergegeven.

	Meerjarenperspectief reguliere begroting (Bedragen x € 1000)	2022	2023	2024	2025	2026	2027
	Lasten						
1)	Personeelskosten	14.019	14.229	14.229	14.039	14.039	14.039
2)	Overige personeelskosten	880	880	880	880	880	880
3)	Kapitaallasten	85	85	85	85	85	85
4)	Wagenpark	165	165	165	165	165	165
5)	Huisvesting	671	671	671	671	671	671
6)	Administratie	53	53	53	53	53	53
7)	ICT	423	423	423	423	423	423
8)	Overige kosten	182	182	182	182	182	182
9)	Onvoorzien	100	100	100	100	100	100
10)	Ontwikkelkosten	51	251	251	251	251	251
11)	Implementatie omgevingswet	75	75	75	0	0	0
	Totale lasten excl indexering	16.704	17.114	17.114	16.849	16.849	16.849
12)	Indexering	0	496	993	1.481	1.970	2.458
	Totale lasten incl indexering	**16.704**	**17.610**	**18.106**	**18.330**	**18.818**	**19.307**
	Baten						
13)	Baten uit extra opdrachten excl indexering	658	658	658	658	658	658
14)	Deelnemersbijdrage excl indexering	16.046	16.456	16.456	16.191	16.191	16.191
15)	Indexering	0	496	993	1.481	1.970	2.458
	Totale baten	**16.704**	**17.610**	**18.106**	**18.330**	**18.818**	**19.307**
	Saldo baten en lasten reguliere begroting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

1. Dit betreft de loonkosten en de kosten van inhuur van de flexibele schil. Deze flexibele schil is voor 2023 en 2024 verhoogd van 15% naar 20%. Dit effect bedraagt € 190.000.
2. Onder de overige personeelskosten vallen onder meer de scholingskosten en het budget voor secundaire arbeidsvoorwaarden. Deze zijn een afgeleide van de directe personeelskosten.
3. De kapitaallasten blijven naar verwachting gelijk.
4. De punten 4 t/m 8 betreffen de bedrijfskosten. Deze blijven naar verwachting gelijk.
9. De post onvoorzien is ongewijzigd en wordt niet geïndexeerd.
10. Het budget voor ontwikkelkosten is verhoogd met € 200.000.
11. Het budget van € 75.000 voor de implementatie van de omgevingswet is verlengd voor de jaren 2023 en 2024.
12. Op basis van de indexeringen (zie paragraaf 4.1), worden de kosten geïndexeerd met 2,9%.

13. De baten uit incidentele opdrachten betreft een doelstelling aan de FUMO voor wat betreft het genereren van extra inkomsten.
15. Dit betreft de indexering van de baten op basis van de toegelichte uitgangspunten.

Deelnemersbijdrage inclusief transitiebegroting

In onderstaande tabel is de verwachte ontwikkeling van de deelnemersbijdrage, inclusief de deelnemersbijdrage aan de transitiebegroting opgenomen. Dit betreft de bedragen exclusief indexering.

Meerjarenperspectief incl transitiebegroting (Bedragen x € 1000)	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Deelnemersbijdrage excl indexering	16.046	16.456	16.456	16.191	16.191	16.191
Bijdrage transitiebegroting	624	-	-	-	-	-
Totale deelnemersbijdrage	**16.670**	**16.456**	**16.456**	**16.191**	**16.191**	**16.191**

Uit deze tabel blijkt dat de deelnemersbijdrage in 2023 daalt ten opzichte van 2022. De belangrijkste oorzaak is het vervallen van de bijdrage aan de transitiebegroting. Hieronder zijn de verwachte deelnemersbijdragen (excl. indexering) in grafiekvorm weergegeven.

3.3 Investeringsprogramma

Op dit moment is voor veel van de hiervoor genoemde ontwikkelingen nog niet te voorzien in hoeverre investeringen nodig zijn. In het geval dat er investeringen benodigd zijn, zullen deze separaat aan het algemeen bestuur voorgelegd worden.